

Innehållsförteckning

Inledning	3	7 Övriga villkor som tillämpas på försäkringen	18
Begrepp i samband med försäkring och ersättning	3	Ansvarsförsäkringen	18
Sakförsäkring	5	1 Ändamål	18
1 Försäkrade och försäkringens giltighet	5	2 Försäkrade	18
1.1 Försäkrade	5	3 Giltighetsområde	18
1.2 Försäkringens giltighet	5	4 Ersättningsbara skador ochbegränsningar	19
1.3 Minimipremie för försäkringsperiod	5	4.1 Ersättningsbara skador	19
2 Försäkringsbar egendom	5	4.2 Ersättningsbegränsningar	19
2.1 Lösöre	5	5 Skadeutredning	20
2.2 Byggnader	6	5.1 Tapiolas skyldigheter	20
2.3 Separat försäkringsbar egendom	7	5.2 Den försäkrades skyldigheter	20
3 Försäkringsskyddets innehåll	8	6 Ersättningsbestämmelser	20
3.1 Omfattande skydd	8	6.1 Skadeersättning	20
3.2 Bassydd	8	6.2 Avvärjningskostnader vid hotande skaderisk	20
3.3 Avgränsat skydd	8	6.3 Utrednings- och rättegångskostnader	21
3.4 Övriga ersättningsbara kostnader	8	6.4 Försäkringsbelopp	21
3.5 Ersättningsbegränsningar	10	6.5 Självrisk	21
4 Indexvillkor	11	6.6 Solidariskt ansvar	21
5 Anvisningar för förebyggande av skada (säkerhetsföreskrifter)	11	6.7 Mervärdeskatt	21
5.1 Avvärjning av brandskador	11	7 Indexvillkor	21
5.2 Avvärjning av inbrotts- och stöldskador	13	8 Övriga villkor	21
5.3 Avvärjning av skador orsakade av läckage och naturfenomen	13	Rättsskyddsförsäkring	21
5.4 Egendom som transporterats	14	1 Försäkringens ändamål	21
6 Ersättning av skador	14	2 De försäkrade	21
6.1 Ansökan om ersättning	14	3 Domstolar och försäkringens giltighetsområde	21
6.2 Högsta ersättningsbelopp	14	4 Försäkringsfall som ersätts	21
6.3 Beräkning av skadebeloppet	14	4.1 Definition av försäkringsfall	21
6.4 Utbetalning av ersättning	18	4.2 Försäkringens giltighetstid	22
		4.3 Ett och samma försäkringsfall	22

5	Begränsningar i samband med försäkringsfall	22	Allmänna avtalsvillkor	25
6	Åtgärder vid inträffat försäkringsfall	23	1 Några centrala begrepp	25
7	Ersättningsbestämmelser	23	2 Givande av information innan avtalet ingås	26
7.1	Försäkringsbelopp	23	3 Tapiolas ansvar träder i kraft och avtalets giltighetstid	26
7.2	Självrisk	23	4 Premie	27
7.3	Kostnader som ersätts	23	5 Givande av information under avtalets giltighetstid	28
7.4	Ersättningsbelopp och beräkning av beloppet	24	6 Skyldighet att hindra och begränsa skada	29
7.5	Kostnader som försäkringen inte ersätter	24	7 Orsakande av försäkringsfall	29
7.6	Övriga ersättningsbestämmelser	24	8 Identifikation vid skadeförsäkring	30
8	Indexvillkor	25	9 Otillräknelighet och tvångsläge	30
9	Övriga villkor	25	10 Förmånstagarförordnande vid personförsäkring	31
			11 Ersättningsförfarande	31
			12 Försäkringsersättning vid skadeförsäkring	32
			13 Överklagande av Tapiolas beslut	32
			14 Tapiolas regressrätt	32
			15 Ändring av försäkringsavtalet	33
			16 Försäkringsavtalet upphör	34
			17 Rättigheter för tredje part vid skadeförsäkring	35
			Hantering av skadeuppgifter	36

Inledning

Ett försäkringsavtal är ett avtal om försäkring mellan två avtalsparter, försäkringsgivaren (försäkringsbolaget) och försäkringstagaren (kunden), där försäkringsbolaget förbinder sig att mot premien som kunden betalar bära de risker som fastställts i avtalet. På försäkringsavtalet tillämpas lagen om försäkringsavtal (543/94) eller motsvarande lag som trätt i kraft senare.

Försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren definierar det centrala innehållet i försäkringsavtalet. Försäkringsbrevet är kundspecifikt och innehåller uppgifter om den försäkrade egendomen, försäkringsskyddets omfattning, försäkringsbeloppen och de högsta ersättningsbeloppen, självriskerna samt tilläggsförsäkringarna som fogats till avtalet.

Försäkringsvillkoren består av två delar: de allmänna avtalsvillkoren och villkoren för försäkringen i fråga. Om avtalet avviker från försäkringsvillkoren anges detta i försäkringsbrevet.

I dessa villkor beskrivs innehållet i sak-, ansvars- och rättskydds-försäkringarna som ingår i försäkringsavtalet benämnt Hemförsäkring.

Begrepp i samband med försäkring och ersättning

Försäkringstagare

Försäkringstagare är den som ingått försäkringsavtal med försäkringsbolaget. Försäkringstagaren finns antecknad i försäkringsbrevet.

Försäkrad

Försäkrad är den till vars förmån försäkringen är i kraft.

Försäkringsfall

Med försäkringsfall avses en slumpartad händelse som är av sådant slag att försäkringsavtalet täcker händelsen.

Försäkringsställe

Försäkringsställe är den i försäkringsbrevet antecknade adressen till platsen där egendomen finns.

Återanskaffningspris (återanskaffningsvärde)

Med lösörets återanskaffningspris avses det penningbelopp som krävs för anskaffande av en ny likadan eller till sina bruksegenskaper närmast motsvarande egendom.

För byggnader är utgångspunkten vid fastställandet av återanskaffningspriset den skadade byggnaden sådan som den var före skadan och ändamålet som byggnaden användes till före skadan. Med återanskaffningspris avses det penningbelopp som krävs för att bygga en ny lika stor byggnad för samma bruksändamål och som till sina egenskaper är lik den ursprungliga byggnaden. Återanskaffningspriset fastställs dock på basis av att byggnaden uppförs för högst samma bruksändamål med moderna

byggnadsdelar och med byggnadsmaterial som saluförs i Finland samt med sedvanliga arbetsmetoder. Om tvingande myndighetsbestämmelser ökar byggnadskostnaderna i jämförelse med vad kostnaderna skulle ha varit om den skadade byggnaden uppförts att likna den ursprungliga byggnaden till sina egenskaper, beaktas dessa kostnader i skade- och ersättningsbeloppet i enlighet med punkt 6.3.4.2.

Återanskaffningspriset vid skadetidpunkten kan vara större eller mindre än värdet på egendomen vid anskaffningstidpunkten.

Nuvarande pris (dagsvärde)

Med nuvarande pris avses det penningbelopp som fås när från återanskaffningspriset avdras värdeminskningen till följd av ålder, användning, försumelse av underhåll eller skötsel, nedsatt användbarhet eller annat liknande skäl. Vid bedömningen av byggnadens nuvarande pris beaktas även om förändrade förhållanden på orten eller andra faktorer har en tydlig inverkan på priset.

Det nuvarande priset räcker i allmänhet inte till för att ersätta den skadade egendomen med ny motsvarande egendom.

Gångse värde

Gångse värde är den försäkrade egendomens kontantförsäljningspris vid skadetidpunkten, dvs. det pris som skulle fås för egendomen om det såldes till sitt marknadspris. Vid beräkandet av gångse värdet beaktas bl.a. föremålets ålder, brukstid och användbarhet.

Restvärde

Med restvärde avses egendomens värde omedelbart efter skadan.

Fullvärde

Med fullvärde avses att egendomen alltid är försäkrad till sitt faktiska värde vid skadetidpunkten. Vid fullvärdesförsäkring behöver kunden inte fastställa den försäkrade egendomens värde när försäkringen tecknas. Det räcker att de uppgifter om egendomens värde beaktas egendomens ålder, bruk, slitage och eventuella ändringar i uppgifterna meddelas till försäkringsbolaget. Premien fastställs på basis av dessa uppgifter, t.ex. på basis av bostadsarealen.

Att fastställa värdet på egendomen blir aktuellt först när en skada inträffat. Vid fastställandet av egendomens värde beaktas egendomens ålder, bruk, slitage och övriga faktorer som påverkar värdet. På basis av dessa faktorer utbetalas ersättningen enligt återanskaffningspriset eller det nuvarande priset. Således innebär en fullvärdesförsäkring inte att ersättningen för gammal skadad egendom uppgår till det nya priset.

Försäkringar för byggnader och lösöre i hemförsäkringen kan i regel tecknas som fullvärdesförsäkringar.

Försäkringsbelopp

Egendomen kan även försäkras med ett särskilt penningbelopp som försäkringstagaren meddelat. Detta belopp benämns försäkringsbelopp och det utgör grunden för premien och den högsta möjliga ersättningen.

Försäkringstagaren måste se till att penningbeloppet som meddelats för försäkringen motsvarar egendomens verkliga värde och eventuella förändringar i värdet. Om försäkringsbeloppet inte motsvarar det faktiska värdet på egendomen finns det risk att egendomen är över- eller underförsäkrad. Vid beräkandet av skadebeloppet beaktas över- eller underförsäkring i enlighet med bestämmelserna i de allmänna avtalsvillkoren.

Risken för över- och underförsäkring är mindre i fullvärdesförsäkringar än i försäkringar med försäkringsbelopp och därmed är en fullvärdesförsäkring ofta det tryggare alternativet.

Försäkringarna för byggnad och lösöre som ingår i hemförsäkringen kan tecknas som försäkringar med försäkringsbelopp.

Försäkringsbeloppet kan vara egendomens återanskaffningspris, nuvarande pris eller försäkringsbeloppet för första risk. Vid fastställandet av försäkringsbeloppet ska även beskattningsbestämmelserna beaktas.

Försäkringsbeloppet utgör beräkningsgrunden för premien och är det högsta ersättningsbeloppet men är inte grund för skadebeloppet eller uppskattningen av skadebeloppet.

Högsta ersättningsbelopp

När lösöret försäkras med en fullvärdesförsäkring fastställs samtidigt de högsta ersättningsbeloppen. Det högsta ersättningsbeloppet är det högsta möjliga utbetalbara ersättningsbeloppet och finns antecknat i försäkringsbrevet eller -villkoren.

Ersättningsbegränsning (begränsande villkor)

Med ersättningsbegränsning avses en skada eller ett fall som inte ersätts med stöd av försäkringen och som separat definierats i försäkringsvillkoren.

Säkerhetsföreskrift

Syftet med säkerhetsföreskrifter är att ge information om åtgärder för att förhindra eller begränsa skador. Om säkerhetsföreskrifterna inte följs och detta bidrar till en skada eller ökar dess omfattning kan ersättningen minskas eller förvägras.

Bostadsyta (lägenhetsyta)

Med bostadsyta avses den yta som gränsar till innerväggarna i bostaden. Bostadsytan beräknas i varje våning i bostaden och ytorna som fås adderas. Lokaliteter som bildar bostadsytan är bland annat rum, korridorer, bastu, badrum och klädkammare.

I bostadsytan inberäknas rummets yta till den del rumshöjden är över 160 centimeter.

Lokaliteter som inte används för boende utgör inte bostadsyta. Sådana lokaliteter är bland annat garage, öppna verandor och terrasser, tekniska utrymmen samt separata lager.

Vid fullvärdesförsäkring för lösöre beräknas premien på basis av bostadsytan och denna yta antecknas i försäkringsbrevet.

Totalyta (bruttoyta)

Med totalyta avses den yta som gränsar till byggnadens ytterre mått. Totalytan beräknas i varje våning i bostaden och ytorna som fås adderas. Totalytan omfattar både kalla och varma lokaliteter.

I totalytan inberäknas byggnadens delar endast till den del de överstiger 160 centimeter.

Öppna delar i byggnaden såsom öppna skydd och öppna verandor inberäknas inte i totalytan såvida inte deras sammanlagda yta överstiger ytan i annan del av byggnaden.

I fullvärdesförsäkring för byggnad beräknas premien på basis av totalytan och denna yta antecknas i försäkringsbrevet.

VVS- samt el- och automationsapparat

Som VVS- (värme-, ventilations- och sanitetsapparat) samt el- och automationsapparat räknas all fast apparatur som används till att värma, lysa upp och ventilerar byggnaden samt till vattenhantering. Sådan apparatur är t.ex. elapparater, elektriska motstånd och el-element, värmepannor, centraldamsuggare, behållare och byggnadens säkerhetsteknik samt rörnät, ledningar, kablar och automatiska styrsystem som an knyter till dessa. Apparaturerna i kylrum jämställs med VVS-. el och automationsapparat

Hushållsapparater som t.ex. diskmaskin och spis räknas inte som VVS- eller el- och automationsapparat även om de skulle vara fast monterade i byggnaden.

Skadebelopp

Vid skada fastställs egendomens värde och skadebeloppet enligt återanskaffningspriset, det nuvarande priset, åldersavdragen eller det gängse värdet beroende på den skadade egendomen. Skadebeloppet utgör inte ersättningsbeloppet.

Ersättningsbelopp

Med ersättningsbelopp avses det belopp som utbetalas för skadan. Ersättningsbeloppet fås genom att från skadebeloppet avdra bland annat eventuella åldersavdrag och självriskan.

Självrisk

Självriskan är det penningbelopp som försäkringstagaren själv står för. Självriskan antecknas i försäkringsbrevet och vid skada avdras självriskan från skadebeloppet.

Sakförsäkring

Tapiola förbinder sig att i enlighet med dessa sakförsäkringsvillkor och de allmänna avtalsvillkoren ersätta direkt sakskada på försäkrad egendom samt övriga kostnader som anges i villkoren.

1 Försäkrade och försäkringens giltighet

1.1 Försäkrade

I denna försäkring är försäkrade försäkringstagaren och andra med försäkringstagaren i samma hushåll stadigvarande boende personer.

1.2 Försäkringens giltighet

1.2.1 Giltighet på försäkringsstället

Försäringen för lösöre gäller i bostaden som anges i försäkringsbrevet samt i förvaringslokaliteter som hänför sig till användningen av bostaden. Med sådana förvaringslokaliteter avses:

- lokaliteter som finns på samma fastighet som egnahemshus eller fritidshus, t.ex. skjul och garage
- förråd för sport- och hobbyutrustning i gemensamt bruk samt bostadsspecifika källar- och vindsförråd i bostads- och fastighetsaktiebolag samt garagen. Det högsta ersättningsbeloppet för lösöre som förvaras i dessa lokaliteter är 4 000 euro.

Försäringen för byggnaden gäller på försäkringsstället som anges i försäkringsbrevet.

1.2.2 Giltighet utanför försäkringsstället

Lösöresförsäringen gäller i Finland lösöre som tillfälligt flyttats från försäkringsstället i högst 12 månader fr.o.m. att lösöret flyttats. Om hemlösöret försäkrats med omfattande skydd är försäringen i kraft utomlands i 45 dygn fr.o.m. att resan påbörjades.

Maximiersättningen för lösöre som tillfälligt flyttats bort från försäkringsstället är 10 % av maximiersättningen eller försäkringsbeloppet för hela lösöret.

Maximiersättningen eller försäkringsbeloppet kan höjas mot en separat tilläggspremie.

Begränsningar angående egendom som stulits ur motorfordon, husbil eller -vagn, annan släpvagn, båt eller tält:

- maximiersättningen är 2 000 euro
- stulna inspelningar såsom cd:n ersätts högst upp till ett värde av 100 euro
- pengar eller andra betalmedel som stulits ersätts inte
- försäringen ersätter inte heller optisk eller elektronisk utrustning eller värdeföremål som stulits från tält.

1.2.3 Giltighet under flyttning

Vid flyttning i Finland från en stadigvarande bostad till en annan stadigvarande bostad gäller försäringen för lösöret under flytttransporten och i de båda bostäderna högst under två (2) månader förutsatt att bostäderna är i den försäkrades besittning. Ersättningarna uppgår högst till det högsta ersättningsbeloppet för lösöret eller försäkringsbeloppet som antecknats i försäkringsbrevet. Om tidsfristen på två månader överskrids måste lösöret i de båda bostäderna försäkras separat.

Uppgifterna om ändrad och ny stadigvarande bostad skall omedelbart meddelas till Tapiola.

1.3 Minimipremie för försäkringsperiod

Minimipremien för hemförsäkringsavtalet är 10 euro för varje giltig försäkringsperiod.

2 Försäkringsbar egendom

Med sakförsäringen försäkras egendom som finns på stället som anges i försäkringsbrevet. Försäkringsobjektet är egendom som ägs av den försäkrade om inte annat anges i dessa villkor eller försäkringsbrevet.

2.1 Lösöre

Med lösöre avses i dessa villkor sådant av den försäkrade ägt lösöre som finns i hemmet eller fritidsbostad om inte annat anges separat i villkoren.

2.1.1 Lösöre i hemmet och fritidsbostaden

Med lösöre i hemmet och fritidsbostad avses sedvanliga föremål som brukas privat av hushållet.

Till exempel möbler, kläder, husgeråd, sportartiklar, vitvaror och hushållsmaskiner.

Lösöresförsäringen omfattar även:

- värdeföremål och samlingar upp till det högsta ersättningsbeloppet antecknat i försäkringsbrevet. Med värdeföremål avses egendom vars värde är betydande till följd av material, sällsynthet eller historia.

Till exempel smycken, konst- och designföremål, värdefulla mattor och antikföremål.

- Samlingar upp till det högsta ersättningsbeloppet antecknat i försäkringsbrevet. Med samling avses en grupp av föremål som samlats enligt ett system och vars värde som samling är större än de enskilda föremålen sammanlagda värde.

Till exempel peng- och frimärksamling

- Kontanter, värdepapper och andra betalningsmedel upp till högst 500 euro (ingår inte i lösöret i fritidsbostad). Med kontanter och värdepapper avses också pengar som laddats in på kontant- eller betalkort samt oanvända frimärken, lunchkuponger, checkar och andra motsvarande fordringsbevis.

- Fast inredning i bostadslägenhet upp till maximeringsvärdet som anges i försäkringsbrevet. Med fast inredning i bostadslägenhet avses egendom som aktieägaren i enlighet med 4 kapitlet i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) eller motsvarande senare lag är underhållsansvarig för samt i bostaden utträttade inrednings- och förbättringsarbeten.

Till exempel parkett och tapeter

- Roddbåt och utombordsmotor på högst 10 hästkrafter.
- Förfärdningsredskap upp till högst 4 000 euro. Med förfärdningsredskap avses arbetsredskap som ägs av den försäkrade och som används för förfärdningsverksamhet som privatperson eller under privat firmanamn endast på försäkringsstället eller utgående från försäkringsstället.

Till exempel verktyg, telefon och adb-utrustning.

Om förfärdningsredskapets värde överstiger 4 000 euro ska de försäkras separat upp till hela sitt värde.

Bestämmelserna om giltighet och ersättningsbelopp i punkt 1.2 tillämpas även på förfärdningsredskap.

- Personliga hjälp- och vårdmedel som den försäkrade äger och lånat för eget bruk, t.ex. hörapparat, rullstol och proteser.
- Gårdsplan och gårdskonstruktioner upp till totalt högst 4 000 euro om inte maximeringsvärdet höjts eller gårdsplan och gårdskonstruktioner som hör till egendomens försäkrats med försäkring för byggnad. Med gårdsplan avses en skött gård i direkt anslutning till den försäkrade byggnaden inklusive växter. Skog på tomt eller områden i naturtillstånd anses inte som skött gårdsplan. Med gårdskonstruktioner avses sedvanliga fasta konstruktioner och byggnader på gårdsplanen som är högst 4 m².

Till exempel staket, flaggstång, kompostbehållare, gårdslampor och elgenerator i vindkraftsaggregat inklusive tilläggsutrustning

Undantag till begränsning av yta på gårdskonstruktioner: ingen kvadratmeterbegränsning tillämpas på badtunna, pool och lätt presenningstak.

Om gårdskonstruktionens värde överstiger 4 000 euro ska den försäkras separat upp till hela sitt värde.

- Följande med förbrännings- eller elmotor drivna maskiner som är fria från registreringsplikt och vars konstruktiva topphastighet är högst 15 km/h samt deras tilläggsutrustning är försäkrade högst upp till 2 000 euro:
 - åkrgräsklippare
 - trädgårdstraktor (inte minilastare)
 - fordon avsedda för barn (konstruktiv hastighet högst 25 km/h).

Om värdet på ovan avsedd maskin överstiger 2 000 euro ska den försäkras separat upp till hela sitt värde.

- Hyrd eller lånad egendom för eget eller hushållsbruk förutsatt att egendomen, om den ägdes av den försäkrade, skulle ingå i lösöret som försäkras med denna försäkring.

2.1.2 Egendom som inte ingår i lösöret

Lösöresförsäkringen omfattar inte:

- Djur
- Lösöre som hyrts eller lånats till annan. Bland annat lösöre som givits till utställning anses som egendom lånat till annan
- Fast inredning som bolaget enligt 4 kapitlet i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) eller motsvarande senare lag är underhållsansvarig för eller eventuell utvidgning av ansvaret som avtals i bolagsordningen.
- I förfärdningsarbete använd
 - egendom när verksamheten bedrivs i kommandit- eller aktiebolagsform eller annan bolagsform än privat firma
 - egendom som ägs av arbetsgivaren eller av ovan nämnda bolag och som överlåtits till den försäkrade att brukas i arbetet eller privat
 - egendom avsedd för försäljning eller presentation
 - fast monterad egendom såsom maskiner, anordningar och inventarier inklusive kringutrustning
- Data, filer och andra färdigprogram än de som finns att få öppet och vilka hänför sig till eller ingår i datamedium
- Avhandlingar, läroämnen, manuskript och andra motsvarande handlingar
- Statyer, konstföremål, byggverk samt andra motsvarande specialkonstruktioner på gårdsplanen
- Egendom vars innehav eller bruk strider mot gällande lagstiftning
- Motorfordon, motordrivna fortkaffningsmedel samt deras delar, utrustning och i dem fastställda arbetsmaskiner och apparater med undantag av i punkt 2.1.1 nämnda med förbrännings- eller elmotor drivna anordningar (inklusive tilläggsutrustning), bilbarnstol och skidbox i förrad.

2.2 Byggnader

Med byggnader avses i detta hänseende en byggnad ägd av ett privathushåll av vilken minst hälften är i de försäkrades användning.

Med bostadsbyggnad avses byggnad som huvudsakligen bebos av de försäkrade året runt. Med bostadsbyggnad avses också bostad i ett parhus när parhuset inte är ett bostadsaktiebolag. Också andra byggnader som de försäkrade själv använder och äger kan utgöra försäkringsobjekt.

Med fritidsbostad avses en byggnad som de försäkrade använder på fritiden.

2.2.1 Egendom som utgör försäkringsobjekt i försäkringen för byggnad

Försäkringsobjekt är byggnaden och följande fast monterad egendom som tjänar byggnadens bruksändamål och som finns i byggnaden eller på samma fastighet som byggnaden:

- sedvanliga maskiner och anordningar, såsom VVS- samt el- och automationsapparatur
- solpaneler
- antenner
- elkablar och andra kablar samt ledningar och rör, dock högst fram till kommunal eller annan allmän anslutning
- elledning och -mätare samt huvudcentral
- grundplattan under byggnaden
- fast inredning.

I försäkringen för bostadsbyggnad och fritidsbostad ingår förutom egendom som anges i punkt 2.2.1 även följande egendom:

- Gårdsplan och gårdskonstruktioner totalt upp till 4 000 euro förutsatt att maximisättningen inte har höjts och att gården och gårdskonstruktionerna inte försäkrats med försäkring för lösöre. Med gårdsplan avses en skött gård i direkt anslutning till den försäkrade byggnaden inklusive växter. Skog på tomten eller områden i naturtillstånd anses inte som skött gårdsplan. Med gårdskonstruktioner avses sedvanliga fasta konstruktioner och byggnader på gårdsplanen som är högst 4 m².

Till exempel staket, gårdslampor, växthus, lekstuga, kompostbehållare och elgenerator i vindkraftsaggregat inklusive tilläggsutrustning

Undantag till begränsning av yta på gårdskonstruktioner: ingen kvadratmeterbegränsning tillämpas på badtunna, pool och lätt presenningstak.

Om gårdskonstruktionens värde överstiger 4 000 euro ska den försäkras separat upp till hela sitt värde.

- Uppvärmningsmedel som hänför sig till underhållet av byggnaden och fastigheten

Till exempel olja och ved för uppvärmning

2.2.1.1 Byggnad under uppförande och renovering

Försäkringen är i kraft under uppförande av byggnad och grundlig renovering. Då omfattar försäkringen förutom byggnaden även för byggnadsarbetet avsett byggnadsmaterial som finns på försäkringsstället eller transporteras till försäkringsstället. En förutsättning för ersättning är dock att ansvaret för byggnadsmaterialet överförs till den försäkrade enligt köpevillkoren.

Försäkringsobjekt är också följande egendom upp till högst 4 000 euro förutom vid bräckageskador:

- a) kläder och verktyg som tillhör talkoarbetare som utför byggnadsarbetet,
- b) tillfälliga konstruktioner och byggnader på arbetsplatsen,
- c) för byggnadsarbetet lånade eller hyrda maskiner och anordningar förutom personlyftanordningar, byggnads- eller tornkranar.

2.2.1.2 Uthyrd byggnad eller byggnadsdel

Försäkringen gäller när den försäkrades byggnad eller del av byggnad som används för boende eller fritid hyrs ut till någon annan.

Vid skador på byggnad eller del av den som hyrts ut till annan avdras från skadebeloppet dubbel självrisk för byggnaden.

2.2.2 Egendom som inte omfattas av försäkring för byggnad

Följande egendom utgör inte försäkringsobjekt:

- byggnad av vilken mindre än hälften används av de försäkrade till boende om det inte är frågan om en uthyrd byggnad i enlighet med punkt 2.2.1.2
- konstruktioner under grundplattan såsom pålverk, dräneringsrör och rör i markbäddsanläggning för spillvatten
- borrh- och värmebrunnar med undantag av pumpan och dess utrustning
- jordmånen på tomten med undantag av oljeskada som avses i punkt 3.4.5
- statyer, konstföremål samt andra motsvarande specialkonstruktioner på gårdsplanen
- vattenområden, bryggor och strandbyggnader
- motorfordon, motordrivna fortkaffningsmedel samt deras delar och utrustning.

2.3 Separat försäkringsbar egendom

I detta försäkringsavtal är det möjligt att genom ett separat avtal och mot tilläggspremie försäkra följande egendom:

- Byggnader och konstruktioner som är större än 4 m² samt egendom som listas i punkt 2.2.1 och enbart tjänar dessa byggnader eller konstruktioner.

Till exempel förråd, garage och grilltak.

- Byggnadsmaterial som är avsett till annat än renoverings- och byggnadsarbete i byggnaden som försäkrats med detta avtal.
- Lösöre som lagrats eller permanent förvaras utanför hemmet och hemmets förvaringslokaliteter
- Fast inredning och möblemang i hyreslägenhet.

3 Försäkringsskyddets innehåll

Försäkringen kan tecknas med omfattande skydd, basskydd eller avgränsat skydd. Skyddsnivån påverkar försäkringsskyddets omfattning samt priset. Skyddsnivån antecknas i försäkringsbrevet och skador som inträffar under försäkringens giltighetstid ersätts i enlighet med skyddsnivån.

3.1 Omfattande skydd

Det omfattande skyddet täcker direkta saksador orsakade av ett plötsligt och oförutsett skadefall.

Typiska ersättningsbara skador är skador som orsakats av brand, elfenomen, läckage, stöld, inbrott, skadegörelse, storm exceptionell översvämning (enligt punkt 3.2.9 i villkoren) och bräckage.

3.2 Basskydd

Basskyddet täcker direkta saksador som anges i punkterna 3.2.1 - 3.2.13.

3.2.1 Brand och sot

Försäkringen ersätter skada på grund av brand som kommit lös och skada som plötsligt och oförutsett orsakas av sot från eldstad eller värmeanläggning.

3.2.2 Blixtnedslag och åsköverspänning

Försäkringen ersätter skada orsakad av direkt blixtnedslag och åsköverspänning.

3.2.3 Elfenomen

Försäkringen ersätter skada på elektrisk motor, programmaskineri och -kort i tvättmaskin samt elledningar, kWh-mätare och huvudelcentral i bostadsfastighet när skadan orsakats av plötslig och oförutsedd spänningsvariation eller annat elfenomen.

Skador till följd av spänningsvariation eller annat elfenomen ersätts endast för anordningar som anges i denna punkt.

3.2.4 Läckage

Försäkringen ersätter skada som uppstår när vätska, ånga eller gas plötsligt och oförutsett läckt ut ur byggnadens fasta rörnät, invändigt dagvattenrör, fast monterad anordning eller tvättmaskin.

3.2.5 Stöld och inbrott

Försäkringen ersätter skada på lösöre på försäkringsstället och skada på byggnad som orsakats av stöld eller inbrott när

- någon brutit sig in i byggnaden genom att förstöra konstruktioner eller på annat sätt med våld, t.ex. genom att bryta upp lås
- någon trängt sig in i byggnaden med en nyckel som tillgripits i samband med inbrott eller rån.

I Finland ersätts stöld av försäkrad egendom även när den tillfälligt förvaras på annan plats än försäkringsstället eller has med på resa.

3.2.6 Skadegörelse

Försäkringen ersätter uppsåtlig skadegörelse på byggnad och försäkrade fasta konstruktioner på gårdsplan samt på trädgårdsmöbler som vanligtvis står utomhus eller på låst cykel samt på lösöre i samband med inbrott.

3.2.7 Rån

Försäkringen ersätter egendom som stulits eller skadats under stöld till följd av våld mot person eller hot om våld.

3.2.8 Storm och hagelregn

Försäkringen ersätter bräckageskada på byggnad som orsakats av storm och hagel. Lösöre i byggnaden ersätts om det skadas samtidigt med byggnaden.

Skada på utvändig väggbeläggning eller fönster, dörr, antennenläggning samt konstruktioner och utemöbler på gårdsplanen ersätts endast om skadan orsakats av träd som fällt av stormen eller annat föremål som stormen slitit loss.

3.2.9 Exceptionell översvämning

Försäkringen täcker av en plötslig och oförutsedd händelse orsakad direkt sakskada till följd av en exceptionell översvämning på grund av störtregn, översvämning i vattendrag eller havsvattenöversvämning när vatten tränger in i byggnaden, byggnadskonstruktionerna eller lösöret i byggnaden direkt från jordytan eller via rör i jordmånen eller fasta rör som monterats i byggnaden.

Med översvämning på grund av störtregn avses en situation där ett exceptionellt kraftigt regn orsakar översvämning av vatten på markytan.

Med översvämning i vattendrag avses exceptionell höjning av vattennivån i älv, å, flod, sjö, dike eller bäck till följd av exceptionellt regn eller snösmältning eller av fördämning som bildats av is eller issörja.

Med havsvattenöversvämning avses exceptionell höjning av havsvattenståndet till följd av stormvind (genomsnittlig vindhastighet över 15 m/s), förändringar i lufttryck eller strömning i de danska sunden.

Regn betraktas som exceptionellt, då nederbörds-mängden enligt mätningar av närmaste väderstation är minst 30 mm i timmen eller 75 mm på ett dygn. Som exceptionell höjning av vattennivån eller havsvattenståndet betraktas ett vattenstånd, vars sannolikhet är en gång på 50 år eller mer sällan. Som exceptionellt anses inte översvämning till följd av bestående höjning av medelvattennivån eller av normala variationer i vattennivån eller av sjögång.

3.2.10 Explosion

Försäkringen ersätter skada som orsakats av explosion.

3.2.11 Vilda djur som tränger in i bostad

Försäkringen ersätter skada som orsakats av att vilda djur trängt in i bostaden.

3.2.12 Trafikskada eller sjötrafikskada

Försäkringen ersätter skada på lösöre vid sammanstötning med fordon eller när fordon välts eller kört av vägen, kollision eller som en följd av annan plötslig utifrån verkande trafikolycka.

Försäkringen ersätter också skada på lösöre vid plötslig och oförutsedd grundstötning, vältning eller kollision med båt.

3.2.13 Störtande luftfarkost eller rymdapparat

Försäkringen ersätter skada som orsakats av störtande luftfarkost eller rymdapparat eller störtande delar som lossnat från dessa.

3.3 Avgränsat skydd

Det avgränsade skyddet täcker direkta saksador som anges i punkterna 3.3.1 - 3.3.2.

3.3.1 Brand och sot

Försäkringen ersätter skada på grund av brand som kommit lös och skada som plötsligt och oförutsett orsakas av sot från eldstad eller värmeanläggning.

3.3.2 Storm

Försäkringen ersätter bräckageskada på byggnad som orsakats av storm. Lösöre i byggnaden ersätts om det skadas samtidigt med byggnaden. Skada på utvändigt väggbeläggning eller fönster, dörr, antennanläggning samt konstruktioner och utemöbler på gårdsplanen ersätts endast om skadan orsakats av träd som fällts av stormen eller annat föremål som stormen slitit loss.

3.4 Övriga ersättningsbara kostnader

3.4.1 Ytterligare skador på försäkrad egendom

Försäkringen ersätter egendom som försvinner, stjäls eller skadas när det sker samtidigt med en ersättningsbar skada.

3.4.2 Följdsador på försäkrad egendom

Försäkringen ersätter saksador som uppstått på grund av köld, hetta, regn eller annan dylik orsak när skadorna är en omedelbar och oundviklig följd av en ersättningsbar brand- eller stormskada.

3.4.3 Tillfälligt boende

Hemlösoresförsäkringen ersätter av Tapiola på förhand godkända skäligen extra boende-, transport- och förvaringskostnader samt övriga motsvarande kostnader som orsakas den försäkrade till följd av skada på stadigvarande bostad när skadan enligt detta avtal är ersättningsbar och leder till att den försäkrade tillfälligt måste flytta ut ur den stadigvarande bostaden.

Försäkringen ersätter 90 % av kostnaderna under högst ett års tid. Vid beräkningen av skadebelop-

pet beaktas de verkliga extra kostnaderna, från vilka avdras kostnadsbesparingar som t.ex. resekostnader och hyreskostnader för den skadade bostaden. Även självriskan avdras från de ersättningsbara kostnaderna.

3.4.4 Försenat resgodts och övriga extra kostnader vid utlandsresa

Hemlösoresförsäkringen med omfattande skydd ersätter kostnader för anskaffning av nödvändighetsartiklar när resgodset överläts till transportföretag, trafikföretag eller researrangör och det för transport överlätna resgodset kommer fram till utlandsdestinationen minst 12 timmar senare än den försäkrade. Ersättningen är högst 100 euro per varje påbörjat dygn och per försäkrad. Det första dygnet börjar när 12 timmar har löpt från att resgodset borde ha anlänt till destinationen. Maximiersättningen är totalt högst 400 euro per försäkrad.

Exempel:

Den försäkrade anländer till sin destination utomlands på fredag kl. 9.45. Resväskan anländer inte till destinationen. Flygbolaget har meddelats om försenat resgodts. På kvällen kan den försäkrade fr.o.m. kl. 21.45 skaffa nödvändighetsartiklar för 100 euro. Om resgodset inte anlänt till destinationen på lördag före kl. 21.45 kan man köpa nödvändighetsartiklar för ytterligare 100 euro.

Hemlösoresförsäkringen med omfattande skydd ersätter även skäligen kostnader för letande efter resgodts om det försvunna resgodset överläts till transport- eller trafikföretag eller researrangör.

Hemlösoresförsäkringen med omfattande skydd ersätter även extra rese-, inkvarterings- och telefonkostnader upp till högst 200 euro per ersättningsbar skada om kostnaderna orsakats av att pass, visum eller resebiljetter förnyats under resan.

Begränsning: Kostnaderna ovan ersätts inte av lösöresförsäkring för fritidsbostad.

3.4.5 Övriga kostnader

Förutom direkta saksador ersätter försäkringen på det försäkrade stället till följd av skada som omfattas av försäkringen:

- skäligen kostnader som åsamkats försäkringstagaren vid begränsning och avvärning av inträffad eller omedelbart hotande skada eller vid efterbevakning beordrad av brandmyndighet
- kostnaderna för uppbrytning och igenläggning av konstruktioner i byggnaderna som utgör försäkringsobjekt samt kostnaderna för grävning och fyllning av jord när kostnaderna uppstått vid reparationen av skadan
- kostnader för rengöring av jordmån på gårdsplan till följd av oljeläckage i anläggning i försäkringsstagarens byggnad.

3.5 Ersättningsbegränsningar

Försäkringen ersätter inte

- egendom som försvunnit eller glömts kvar eller skada till följd av dessa
- stöldskada när skadeplats eller -tid inte kan fastställas
- stöld av lösöre som lämnats ute med undantag av trädgårdsmöbler, gårdsgrill, barnvagn, låst cykel, låst båt och låst båtmotor
- pengar eller andra betalmedel som stulits ur motorfordon, husbil eller -vagn, annan släpvagn, båt eller tält. Försäkringen ersätter inte heller optisk eller elektronisk utrustning eller värdeföremål som stulits från tält
- skador på sport- och hobbyutrustning när den används för sitt ändamål
- skada på protes
- skada på förbränningsmotor eller anordning som drivs med förbränningsmotor med undantag av skada som orsakats av inverkan från en plötslig yttre faktor eller eld som kommit lös
- söndriga eller icke fungerade dataprogram när själva datorn inte gått sönder
- skada orsakad av skadegörande program som t.ex. datavirus
- normala skrämor eller stötar
- skada som person som kommit in med den försäkrades tillstånd orsakat uppsåtligt eller av grov vårdslöshet
- skadegörelse eller stöldskada som drabbat till annan uthyrd byggnad eller lägenhet samt lösöre som finns där i annat fall än i samband med inbrott eller rån
- skada på byggnad eller lösöre till följd av långsamt fortskridande fenomen som t.ex.
 - korrosion eller förskämning
 - mögling, svampbildning, murkande eller lukt
 - slitage eller materialtrötthet
- skada på byggnad eller lösöre till följd av
 - köld eller frysning
 - hetta, torra eller kondensvatten
 - marksänkning eller tjälbildning
- skada orsakad av väderleksförhållanden eller naturfenomen såsom
 - regn eller snöfall, översvämning eller sjögång
 - tyngd från snö eller is eller på grund av att snö eller is rört sig
 - grund-, yt- eller smältvatten
- skada orsakad av översvämning från avloppsbrunn eller rörnät på grund av regn eller smältvatten och inte heller skada orsakad av regn- eller smältvatten som strömmat från stuprör, regnvattenutlopp eller från annan plats utanför byggnaden. Försäkringar med omfattande skydd och basskydd ersätter dock skada orsakad av excep-

tionell översvämning på grund av störtregn, översvämning i vattendrag och havsvattenöversvämning samt skada på grund av att is rört sig till följd av översvämning i vattendrag eller havsvattenöversvämning.

- skada till följd av att en kommunal eller annan allmän vatten- eller avloppsledning eller motsvarande konstruktion skadats, täppts till eller gått ur funktion såvida orsaken inte är en exceptionell översvämning på grund av störtregn, översvämning i vattendrag eller havsvattenöversvämning
- skada på själva byggnaden eller lösöret till följd av
 - fel i planering, montering, behandling, bruk, leverans eller arbete
 - konstruktions-, tillverknings- eller materialfel
 - grundläggnings- eller byggfel, byggande mot byggbestämmelser, -anvisningar eller god byggnadssed
 - att konstruktion, installation eller montering varit halvfärdig eller bristfällig
- skada som orsakas byggnaden eller lösöret i den av översvämning i vattendrag, havsvattenöversvämning eller av att is rört sig till följd av ovan nämnda översvämningar om byggnaden byggts utan lagenligt tillstånd eller i strid med beviljat tillstånd, eller om skadan är en följd av att uppbyggandet stridit mot stadgandena, bestämmelserna eller god byggnadssed som gällde vid tidpunkten för uppbyggandet eller av byggnads- eller arbetsfel i byggnaden.

Med byggnad avses här hela byggnaden och egendom som tjänar byggnaden i enlighet med punkt 2.2.1.

Försäkringen ersätter t.ex. inte skador som orsakats av läckage i golvbrunn och dess isoleringsring, läckage i rörgenomföringar i våtrum eller bristfällig fuktisolering

- skada om bostadsaktiebolag i samband med skada som drabbat konstruktioner som bostadsaktiebolaget har underhållsansvar för är skyldigt att även ansvara för skador på egendom som bostadsaktieägaren har underhållsansvar för
- kostnader för smältning, servicereparationer och inte heller kostnader för rengöring eller öppnande av tilltäppt rör
- ämne som runnit ut och gått till spillo eller ökad energiförbrukning
- skada orsakad av insekter, fåglar, hardjur, skadedjur eller gnagare såsom möss, mullvadar, ekorrar och råttor.

Försäkring med omfattande skydd och basskydd ersätter dock fönster som söndrats av fågel.

- skada orsakad av sällskaps- eller husdjur
- skada orsakad av professionellt brytnings-, pålnings- eller sprängningsarbete
- skada orsakad av krig, uppror, revolution eller

annan liknande händelse som rubbar samhällsordningen

- skada till följd av atomskada som avses i atomansvarighetslagen (484/1972) eller annan senare tillkommen motsvarande lag
- skada som orsakats av nedsmutsning av jordmån, grundvatten eller vattentag eller annan miljöskada. Försäkringar med omfattande skydd och basskydd ersätter dock kostnader för rengöring av jordmånen på den försäkrade gårdsplanen till följd av ett plötsligt och oförutsett oljeläckage ur anläggning i försäkringstagarens byggnad
- kostnader för felsökning om skadan inte är ersättningsbar på basis av denna försäkring
- skada orsakad i samband med användning av motorfordon för tävlingsprestation, under träning för tävlingsprestation eller vid deltagande i annan kör- eller hastighetsträning
- kostnader för utbyte eller serieläggning av lås om med undantag av fall där nyckel kommit i utomstående händer till följd av stöld, inbrott eller rån eller kostnaden uppstått till följd av skadeprevention i enlighet med punkt 3.4.5
- värdeminskning eller ändrings- eller förbättringsarbeten som utförts i samband med reparationen av skadan
- skada som ersätts med stöd av lag, garanti eller annat avtal
- skada orsakad under transport på egendom som levererats som postförsändelse eller annan separat frakt
- telefon- och resekostnader eller andra motsvarande kostnader orsakade av utredning av skadan
- förmögenhetsskada.

Ersättningen kan vägras eller minskas i fall som anges i säkerhetsföreskrifterna och de allmänna avtalsvillkoren punkt 2.2, 5.2, 6 och 7. Se också ersättningsförfarande punkt 11 i de allmänna avtalsvillkoren.

4 Indexvillkor

Premierna, de högsta ersättningsbeloppen, försäkringsbeloppen och självriskerna är bundna till index om inte annat antecknats i försäkringsbrevet.

I sakförsäkringar är premien och eventuella maximiersättningar eller försäkringsbelopp bundna till konsumentprisindex vad gäller lösöret och byggnads-kostnadsindexet vad gäller byggnad eller med byggnad jämförbar egendom.

I försäkringar som är bundna till index efterföljs följande regler:

Basindexet är indextalet för juli året innan försäkringen trädde i kraft. Justeringsindex är indextalet för juli året innan ingången av den försäkringsperiod som antecknats i försäkringsbrevet. Justerings-tidpunkten är försäkringsperiodens begynnelse-dag

De högsta ersättningsbeloppen och försäkringsbeloppen samt självriskerna avrundas till fulla euron. Premierna avrundas till fulla cent.

De högsta ersättningsbeloppen, självriskerna och premierna höjs i proportion till indexjusteringen först när indexet enligt avrundningsreglerna påverkar summan som skall höjas. I samband med förhöjningarna beaktas de indexjusteringar vars inverkan inte beräknats de föregående åren.

5 Anvisningar för förebyggande av skada (säkerhetsföreskrifter)

5.1 Avvärjning av brandskador

5.1.1 Allmän brandsäkerhet

En byggnad eller del av byggnad får endast användas till det ändamål den är planerad för och i enlighet med byggnadslovet. Byggnaden ska ha genomgått en av myndigheterna godkänd ibruktagningsbesiktning.

Rökning och öppen eld är förbjudna i lokaliteter där lätt antändliga ämnen eller material förvaras.

Vid rökning ska man försäkra sig om att cigaretten släcks på ett säkert sätt. Rökning i sängen är förbjuden. Hjälpmedel för uppgörande av eld ska förvaras oåtkomliga för barn.

Eld i öppen spis, ljus och öppen eld utomhus ska övervakas. Marschaller och ljus ska placeras på obrännbara underlag och på ett tillräckligt avstånd från antändligt material. Aska som avlägsnats från eldstäder ska förvaras i en lockförsedd obrännbar behållare på ett obrännbart underlag separat från byggnaden. Vid läggdags och när man avlägsnar sig från lägenheten ska elden släckas omsorgsfullt.

Avbränning av gräsmatta eller uppgörande av annan öppen eld utomhus är förbjudet vid varning för skogs- eller gräsbrand. Eld för avbränning eller annan öppen eld får inte heller uppgöras utan tillräcklig övervakning eller närmare än 30 meters avstånd från byggnader eller lagrat brännbart material såsom ved. Vid avbränning kan det hända att elden sprider sig på grund av byig vind vilket man ska ha beredskap för med tillräcklig handbrandsläckningsutrustning och bemanning. Det brända området ska övervakas i minst en timme efter avslutad avbränning.

Det är förbjudet att förvara och torika kläder eller annat antändligt material ovanför bastuugnen eller i dess omedelbara närhet samt på elektriska värmeelement.

Strömmen i hushållsapparater ska alltid brytas efter användning. Om möjligt ska strömmen i televisioner och annan hemelektronikutrustning brytas från huvudströmbrytaren för natten och alltid när man lämnar bostaden. Televisioner ska rengöras och

deras ventilation ska vara tillräcklig i enlighet med tillverkarens anvisningar.

Elspsen ska övervakas när den används. Vid läggdags eller när man avlägsnar sig från lägenheten ska man alltid kontrollera att spisen är avstängd. Antändliga föremål får inte förvaras i spisens omedelbara närhet. Spisfläktens filter ska rengöras regelbundet.

Kylanläggningars ventilation ska vara tillräcklig och de ska placeras enligt tillverkarens installationsanvisningar. Damm på baksidan av anläggningarna och på kompressorer ska avlägsnas regelbundet.

Bastuugns-, rökgångs- eller eldstadstillverkarens installationsanvisningar och angivna säkerhetsavstånd till antändligt material ska följas. Det är förbjudet att förvara och torka kläder eller annat antändligt material ovanför bastuugnen eller i dess omedelbara närhet samt på elektriska värmeelement.

Tvättmaskinen ska övervakas när den används. Ventilationen till tvättmaskin och torkanläggning får inte hindras och filter ska regelbundet rengöras enligt tillverkarens anvisningar för att förhindra överhettning.

Byggnadsdelar och säkerhetsanordningar som hindrar eld från att sprida sig, t.ex. branddörrar, sektionerande konstruktioner eller brandvarnare ska underhållas och hållas funktionsdugliga så att den planerade funktionen för att förebygga brand och hindra eld från att sprida sig uppnås.

I bostadslägenheter, bostads- och fritidsbyggnader samt lokaliteter där man övernattar, t.ex. strandbastun och bodar, ska i varje våning finnas en fungerande brandvarnare som uppfyller brandvarningsstandarderna. Det ska finnas minst 1 brandvarnare på varje begynnande 60 m².

Brandvarnarna ska hållas funktionsdugliga. Funktionsdugligheten ska säkerställas med regelbundna kontroller.

5.1.2 Användning och förvaring av brännbara vätskor och flytgas

Vid användning och förvaring av brännbara vätskor och flytgas får de mängder som anges i förordningar gällande brännbara vätskor och flytgas inte överskridas (Förordningen om industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier 29.1.1999/59).

Brännbara gaser, brännbara vätskor och flytgas får inte förvaras i gemensam källare eller på gemensam vind avsedda för förvaring av lägenhetsspecifikt lösöre.

5.1.3 Sotning

Bruks säkerheten i eldstäder och rökgångar skall övervakas. Rökgångarna skall regelbundet sotas i enlighet med myndigheternas instruktioner och bestämmer:

- Eldstäder som fungerar med fast bränsle (t.ex. ved och flis), flera olika bränslen samt lätt eller tung olja skall sotas en gång om året
- Eldstäder i fritidsbostad som används året om skall sotas en gång om året. I andra fritidsbostäder skall eldstäderna sotas en gång på tre år.

Sotaren eller personen som ansvarar för sotningen skall ha yrkesexamen för sotare. Om eldstäder eller rökkanaler i en byggnad stått oanvända i över tre år eller deras bruksändamål ändras skall sotaren inspektera och sota dem före ibruktagandet.

Aska som avlägsnats från eldstäder ska förvaras i en lockförsedd obrännbar behållare på ett obrännbart underlag separat från byggnaden.

Efter en sotbrand ska en sotare omedelbart granska eldstaden och skorstenen. Rökkanalerna ska uppfylla bestämmelserna i E3 i Finlands byggbestämmelsesamling (små skorstenars konstruktion och brandsäkerhet).

Vad gäller rökkanalens lämplighet är den viktigaste faktorn effektklassen på den eldstad rökkanalen ansluts till. Vid val av rökkanal ska eldstadstillverkarens och brandmyndighetens instruktioner följas.

5.1.4 Heta arbeten

Heta arbeten är arbeten där det förekommer gnistor eller där låga eller annan värme används och som orsakar brandfara. Sådana arbeten är bl.a. gas- och bågsvetsning, brännskärning, skärning med slipskiva och slipning av metaller samt arbeten där man använder gasbrännare, annan öppen eld eller varmluftspistol.

Heta arbeten är tillåtna endast på platser som uppfyller kriterierna för en permanent hetarbetsplats. Med hetarbetsplats avses ett speciellt område eller en brandteknisk sektion som reserverats för heta arbeten och som konstruerats så att heta arbeten kan utföras på ett säkert sätt. Heta arbeten får inte utföras i garage.

Det är tillåtet att på temporära hetarbetsplatser utföra nödvändiga och tillfälliga heta arbeten som hänför sig till uppförande eller reparation av byggnad förutsatt att den som utför de heta arbetena har ett giltigt hetarbetscertifikat och att följande säkerhetsbestämmelser efterföljs. En tillfällig hetarbetsplats ska vara försedd med handbrandsläckningsutrustning som motsvarar utrustningen på en permanent hetarbetsplats.

1. Speciell försiktighet skall alltid iakttas vid utförandet av heta arbeten.
2. Innan hetarbetet påbörjas skall brännbara ämnen och material avlägsnas eller skyddas.
3. Hetarbetsplatsens skall förses med en tillräcklig mängd släckningsredskap, dock minst en handbrandsläckare av effektklass 43 A 183 B-C (12 kg A-BIII-E). Dessutom skall det i hetarbetsplatsens omedelbara närhet finnas ytterligare en

handbrandsläckare av samma effektklass eller två handbrandsläckare av effektklass 27 A 144 B-C (6 kg A-BIII-E) eller en vattenslang med tryck.

4. Heta arbeten skall brandövervakas under arbetets gång och minst under en timme efter att arbetet avslutats.

I synnerhet tillfälliga hetarbeten utgör brandfara och därmed ska man i mån av möjlighet överväga alternativa s.k. kalla arbetsmetoder. Alternativa arbetsmetoder är bl.a. bearbetningsmetoder och sådana fognings- och kapningsätt som inte skapar gnistor och där man inte använder öppen eld.

Frusna rör eller annan frusen egendom får inte tinas med öppen eld eller varmluftsfläkt.

5.1.5 Elsäkerhet

Med elarbeten avses byggandet av elanläggning samt reparation och underhåll av elapparater och -anläggningar. Elarbeten får endast utföras av personer och företag som uppfyller de villkor som ställs av lagar, förordningar och myndighetsbestämmelser. Försäkringstagaren ska se till att byggare av elanläggning utför en idrifttagningsbesiktning samt gör upp ett protokoll över idrifttagningen och överläter protokollet till försäkringstagaren.

Felaktiga belysningsanordningar, värmeanläggningar och övriga elapparater skall repareras omedelbart. Det är förbjudet att använda defekta elapparater.

Apparatur som inte kan repareras och som tagits ur bruk ska förstöras på tillbörligt sätt.

Vid användning av skarvsladdar ska sladdarna vara godkända för bruksändamålet och deras skick ska kontrolleras regelbundet. Fasta elinstallationer får inte ersättas med lösa skarvsladdar.

5.2 Avvärjning av inbrotts- och stöldskador

Lösöre skall förvaras i skyddande stängd lokalitet. Lokaliteter för förvaring av lösöre samt fönster, dörrar och övriga öppningar i den försäkrade byggnaden skall vara låsta. Om beloppet för värdefull egendom överstiger 85 000 euro skall alla ytterdörrar vara försedda med säkerhetslås.

Nycklarna får inte lämnas eller gömmas i närheten av bostaden eller förvaringslokaliteter. Nycklarna får inte förses med innehavarens namn eller adressen till bostaden. Låset ska bytas ut eller serieläggas på nytt om nyckeln kommit i utomståendes besittning.

Vid förvaring av lösöre i s.k. gemensamma lokaliteter som är tillgängliga för t.ex. boende i ett bostadsaktiebolag, skall egendomen vara låst.

Värdefull eller stöldbegärlig egendom, såsom optiska eller elektroniska apparater, konstföremål, smycken eller pälsvaror får inte förvaras i bostadsspecifika källarskrubbar eller vindskontor eller garage.

Barnvagnar ska förvaras i en låst lokalitet under natten.

Egendom som tas med ska övervakas för att undvika stöld. Med övervakning avses sådan ögonkontakt med egendomen att den försäkrade eller en annan person för den försäkrades del kan ingripa om någon obehörig rör egendomen.

Om enhetsvärdet på egendom eller totalvärdet på pengar och betalningsmedel som förvaras på hotellrum eller motsvarande inkvarteringsställe överstiger 350 euro, ska de förvaras i sakenligt separat låsbart utrymme då det är möjligt med tanke på föremålets storlek, bruk och omständigheter, t.ex. i en kappsäck eller kassafack.

I allmänna trafikmedel ska pengar och stöldbegärlig egendom, såsom smycken och klockor samt optiska och elektroniska apparater, transporteras som handbagage.

Lösöre som förvaras i båt skall förvaras i ett låst utrymme.

När värdefull egendom eller egendom med hög stöldrisk, t.ex. optiska och elektroniska apparater samt värdeföremål förvaras i en parkerad bil, husvagn eller annat släp eller i båt ska dörrarna (släpets kåpa) vara låsta, och egendomen ska dessutom vara övertäckt eller på annat sätt undagömd.

Bank- och kreditkort och koderna till dessa får inte förvaras i närheten av varandra, t.ex. i samma väska, plånbok eller låda. Bank- eller kreditkort ska omedelbart spärras om de hamnar i en utomståendes händer.

Vid användning av bank- eller kreditkort ska kortets kod skyddas på ett sätt att det inte kommer till utomståendes kännedom.

5.3 Avvärjning av skador orsakade av läckage och naturfenomen

Vattenledningsnätet skall skötas omsorgsfullt och skyddas mot förfrysning. För att förhindra att rör och ledningar fryser ska man under de kalla årstiderna se till att alla rum har en temperatur på minst +10° C och att luftcirkulationen mellan rummen är tillräcklig. Dessutom ska man försäkra sig om en tillräcklig övervakning med beaktande av väderleksförhållandena. Ledningsnätet och anslutna apparater skall tömmas på vatten när byggnaden under den kalla årstiden lämnas utan ovan nämnda tillräckliga värme och övervakning.

Anslutningar till disk- och tvättmaskin skall uppfylla tillverkarens eller importörens samt myndigheternas bestämmelser och instruktioner. En tvättmaskin i funktion skall övervakas och får inte lämnas på när man avlägsnar sig från lägenheten. Kranen till tvättmaskinen skall stängas efter användning.

Huvudvattenkranen skall stängas omedelbart om man upptäcker eller misstänker ett läckage. Huvud-avstängningsventilen i byggnaden eller bostaden ska stängas om byggnaden är kontinuerligt obebodd i mer än en vecka.

Vattenkran till vilken man anslutit en trädgårdssläng skall alltid stängas efter användning.

Oljetankar av stål och anslutande rörnät skall inspekteras med minst tio års intervaller. Underjordiska oljetankar av stål och anslutande rörnät för byggnader på grundvattenområden skall inspekteras med minst fem års intervaller och andra än metall-tankar med minst tio års intervaller. Inspektionen skall utföras av företag som godkänts av säkerhetsteknikcentralen TUKES. Eldningsoljetank som tagits ur bruk skall tömmas på eldningsolja, anläggningen skall göras ofarlig och påfyllningsröret pluggas omedelbart.

Regn- och smältvatten, dvs. dagvatten, ska förhindras att rinna in i byggnaden med hjälp av vattenisoleringar och avledningssystem. Sådana är t.ex. gårdsplan med lutning bort från byggnaden, täckdiken, diken och regnvattenbrunnar samt pumpverk. Tomten ska anslutas till kommunalt dagvattennät, om ett sådant finns på området. Diken och täckdiken på tomten ska hållas i funktionsdugligt skick. Funktionsdugligheten ska granskas en gång om året. Avloppssystemet ska hållas i funktionsdugligt skick och avloppspumparnas underhåll ska ombesörjas.

Varor som är utsatta för fukt- och vattenskadorna ska vid förvaring i lager i kallare placeras på minst 10 centimeters höjd från golvytan.

5.4 Skyddande av egendom

Egendom som transporteras skall förpackas ändamålsenligt så att egendomen utstår normala väderleks- och transportpåfrestningar. Ömtåliga föremål, t.ex. kameror, datorer och glasföremål skall transporteras som handbagage i allmänna trafikmedel.

När egendom överläts för transport eller hantering av en utomstående skall vätskor samt smutsande och frätande ämnen packas så säkert att de inte kan förorsaka skada på annat resgodis vid läckage eller om de går sönder.

Datorer, mobiltelefoner och motsvarande elektroniska apparater som man transporterar med sig ska vara ändamålsenligt skyddade under transport så att de inte kan bli våta, skrapade eller på annat sätt tillbucklade.

Drycker ska hållas på ett sådant avstånd från datorer, mobiltelefoner, spelare eller motsvarande elektroniska apparater att dryckerna inte kan skada dessa apparater om de spills ut.

6 Ersättning av skador

6.1 Ansökan om ersättning

I de allmänna avtalsvillkoren punkt 11 "Ersättningsförfarande" redogörs för den ersättningsansökandes skyldigheter, preskription och försäkringsbolagets skyldigheter.

6.2 Högsta ersättningsbelopp

Tapiola är skyldig att ersätta egendom högst upp till egendomens återanskaffningspris eller nuvarande pris. Om egendomen är försäkrad med ett separat avtalat försäkringsbelopp är detta i försäkringsbrevet antecknade försäkringsbeloppet den högsta möjliga ersättningen.

I försäkringar som baserar sig på fullvärde ersätts lösöresskador högst upp till det högsta ersättningsbeloppet som antecknats i försäkringsbrevet även om ersättningsbeloppet beräknat enligt återanskaffningspriset skulle överstiga det i försäkringsbrevet antecknade högsta ersättningsbeloppet.

De högsta ersättningsbeloppen som hänför sig till försäkringarna finns antecknade i försäkringsbrevet eller i dessa villkor i punkterna försäkringens giltighet (1.2), försäkringsbar egendom (2) och ersättning av skador (6).

6.3 Beräkning av skadebeloppet

Försäkringarna ersätter endast verklig förlust. Därför påverkar åldern på använd egendom beräkningen av skadebeloppet. Egendomens ålder beaktas enligt villkorspunkterna 6.3.1-6.3.3. Övriga faktorer som beaktas vid beräkningen av skadebeloppet finns antecknade i punkt 6.3.4.

6.3.1 Beräkning av skadebeloppet med hjälp av fastställda åldersavdrag

Vid beräkningen av skadebeloppet avdras de årliga åldersavdragen från egendomens återanskaffningspris enligt tabellen för åldersavdrag. I punkt 6.3.2 och 6.3.3 redogörs för hur skadebeloppet beräknas för egendom som inte listats i denna tabell. Åldersavdraget avdras inte för ibruktagningsåret och det därpå följande året. Med ibruktagningsår avses året när föremålet tagits i bruk. Ibruktagningsåret upphör vid årsskiftet oberoende av när under året föremålet tagits i bruk. Åldersavdraget avdras också för året skadan inträffade.

Exempel

Tvättmaskinen som anskaffats 1.7.2009 går sönder 3.3.2012. Åldersavdraget avdras inte för ibruktagningsåret 2009 och det därpå följande året 2010. Åldersavdraget avdras för året 2011 och året skadan inträffade, dvs. 2012. Skadebeloppet anges därmed i den fjärde (4) årskolumnen och uppgår till 84 % av priset för en ny motsvarande apparat.

Tabell för åldersavdrag

	Åldersavdrag %	1:a året av användning = ibruktagningsåret															
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
		Ersättningsbart belopp i procent															
VVS-, el- och automationsapparaturerna i byggnaden, byggnadens rörnät, elledningar samt bränsle- och avloppsvattentankar	3	100	100	97	94	91	88	85	82	79	76	73	70	67	64	61	...
Övrig VVS- samt el- och automationsapparatur i byggnaden	6	100	100	94	88	82	76	70	64	58	52	46	40	34	28	22	...
Hushållsapparater och kylrume	8	100	100	92	84	76	68	60	52	44	36	28	20	12	10	10	
Hemelektronik och övrig elektronisk apparatur, stereoanläggning och TV	8	100	100	92	84	76	68	60	52	44	36	28	20	12	10	10	
ADB-utrustning	25	100	100	75	50	25	0										
Sport- och hobbyutrustning	20	100	100	80	60	40	20	10	10								
Camping- och fiskeredskap	8	100	100	92	84	76	68	60	52	44	36	28	20	12	10	10	
Kläder och skor	20	100	100	80	60	40	20	0									
Cykel inkl. utrustning	10	100	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	10				
Verktyg	10	100	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	10				
Verktyg som hänför sig till förvärvsarbete	20	100	100	80	60	40	20	10	10								
Glas- och solglasögon	20	100	100	80	60	40	20	0									
Motoriserad anordning	10	100	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	10				
Mobiltelefon	25	100	100	75	50	25	0										
Bilbarnstol, skidbox, kördräkt, hjälm, handskar och stövlar	10	100	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	10				
Proteser och hjälpmedel, t.ex. hörapparat och rullstol	10	100	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	10				

Värdet på egendom som anges i tabellen uppgår alltid till minst 10 % av återanskaffningspriset. ADB-utrustning, kläder och skor, glas- och solglasögon, mobiltelefoner samt VVS- och el- och automationsapparatur i byggnad har dock inget ersättningsbart värde i slutet av deras kalkylmässiga livslängd.

Den skadade egendomens reparerbarhet påverkar beräkningen av skadebeloppet enligt följande:

- Om egendom som ingår i lösöret kan repareras är skadebeloppet reparationskostnaderna, dock

högst egendomens återanskaffningspris minskat med avdrag som baserar sig på egendomens ålder.

- Om det är möjligt att reparera egendom som är del av VVS- samt el- och automationsapparatur i byggnad uppgår skadebeloppet till reparationskostnaderna minskat med åldersavdragen för egendomen.
- Om egendom som ingår i lösöret eller i byggnadens VVS- samt el- och automationsapparatur

inte kan repareras är skadebeloppet återanskaffningspriset minskat med avdrag som baserar sig på egendomens ålder.

Vid ersättningsbara bräckageskador på VVS- samt el- och automationsapparatur avdras åldersavdragen för den skadade egendomen förutom från reparations-, installations- och monteringskostnaderna för apparaturen också från kostnaderna för öppnande och tillslutning av konstruktioner till följd av felsökning och reparation av skadan samt från grävnings- och igenfyllningskostnaderna.

Om kostnader för öppnande och tillslutning av konstruktioner eller kostnader för grävning och igenfyllning varit nödvändiga för att reparera skada som läckage orsakat på byggnaden fastställs åldersavdragen dock på basis av läckageskadan.

Avdraget för alla felsöknings- och reparationskostnader vid skada som läckage orsakat byggnad eller fast inredning görs på basis av det läckande rörnätets eller den läckande anordningens eller behållarens ålder enligt följande:

Åldern på rörnätet, anordningen eller behållaren	Avdrag från skadebeloppet
35-49 år	25 %
50 år eller mer	50 %

Avdraget på basis av det läckande rörets, den läckande anordningens eller behållarens ålder är dock högst 3 000 euro. Åldern beräknas fr.o.m. ibruktagningensår. Med ibruktagningensår avses året när föremålet tagits i bruk. Ibruktagningensår upphör vid utgången av kalenderåret oberoende av när under året föremålet tagits i bruk. Åldersavdraget avdras också

6.3.2 Beräkning av skadebeloppet för egendom utan fastställda åldersavdrag

För egendom som inte finns antecknad i tabellen för åldersavdrag beräknas skadebeloppet enligt reglerna i punkt 6.3.2.1 och 6.3.2.2.

Vid beräkning av skadebeloppet bedöms det nuvarande priset separat för varje skadat föremål och skadat byggnad. När en enskild byggnadsdel skadas uppskattas det nuvarande priset dock på basis av den skadade byggnadsdelen.

6.3.2.1 Skadebeloppet enligt återanskaffningspris

Om egendomens nuvarande pris är minst hälften av återanskaffningspriset vid tidpunkten för skadefallet och egendomen kan repareras är skadebeloppet reparationskostnaderna i enlighet med reparationsfakturan, dock högst egendomens återanskaffningspris.

Om egendomen inte kan repareras är skadebeloppet högst återanskaffningspriset.

Om byggnaden inte repareras är skadebeloppet dock

högst egendomens gängse värde vid tidpunkten för skadefallet.

6.3.2.2 Skadebeloppet enligt nuvarande pris

Om egendomens nuvarande pris vid tidpunkten för skadefallet är under hälften av återanskaffningspriset är skadebeloppet högst egendomens nuvarande pris.

Om egendom som ingår i lösöre kan repareras är skadebeloppet reparationskostnaderna, dock högst egendomens nuvarande pris.

Om byggnad eller egendom som tjänar byggnad antecknad i punkt 2.2.1 kan repareras är skadebeloppet det belopp av reparationskostnaderna för egendomen som relationen mellan det nuvarande priset och återanskaffningspriset utvisar. Skadebeloppets andel av reparationskostnaderna är dock högst egendomens nuvarande pris.

Vid skador på byggnad är skadebeloppet enligt det nuvarande priset dock högst byggnadens gängse värde vid tidpunkten för skadefallet.

Om egendomen inte kan repareras är skadebeloppet högst egendomens nuvarande pris.

6.3.3 Beräkning av skadebeloppet i specialfall

6.3.3.1 Skadebeloppet enligt gängse värde

För följande egendom beräknas skadebeloppet enligt gängse värde när egendomen är minst fem år gammal:

- musikinstrument med tillhörande utrustning, t.ex. gitarr och förstärkare
- skjutvapen
- kikare, objektiv, systemkameror med undantag av digitala systemkameror
- roddbåt, kanot och utombordsmotor.

Ersättningsbeloppet är i första hand reparationskostnaderna för det skadade föremålet, dock högst föremålets gängse värde.

6.3.3.2 Skadebelopp enligt förstarisk

Om man vid försäkrandet av egendom avtalat om ett försäkringsbelopp som baserar sig på första risk, beaktas bestämmelserna om underförsäkring i de allmänna avtalsvillkoren inte när skadebeloppet beräknas. Försäkringsbeloppet behöver alltså inte motsvara egendomens verkliga totala värde. För övrigt beräknas skadebeloppet enligt reglerna i dessa villkor.

6.3.3.3 Gårdsplan

Skador på gårdsplan ersätts på basis av kostnaderna för iståndsättningen. Iståndsättningskostnader för en gård i naturligt tillstånd ersätts inte.

Vid skada på buskar, frukt- och prydnadssträd ersätts anskaffningskostnaderna för nya plantor multiplicerat med tre. Anskaffningskostnaderna för plantorna ersätts såvida de normalt saluförs i Finland. Som

iståndsättningskostnader ersätts även skäliga transport- och planteringskostnader.

Skada på andra träd än prydnadsträd som finns på gårdsplanen ersätts enligt trädens avverkningsvärde multiplicerat med tre. Med trädens avverkningsvärde avses det rotpris som träden inbringar då de säljs som gängse virkesslag.

Maximiersättningen för avverkningsvärdet är 500 euro och beloppet ingår i maximiersättningen för gårdsplan.

6.3.3.4 Hur tillgången på reservdelar påverkar skadebeloppet

Om det är omöjligt att reparera egendomen på grund av att det inte går att få reservdelar i Finland eller från utlandet till en skälig kostnad i förhållande till egendomens värde, är skadebeloppet högst 30 % av återanskaffningspriset.

6.3.4 Andra faktorer som beaktas vid beräkningen av skadebeloppet

6.3.4.1 Restvärde

Om det inte går att reparera den skadade egendomen men egendomen fortfarande har ett värde efter skadan, minskar detta restvärde för egendomen skadebeloppet.

Emellertid, om efter inträffad skada kvarvarande byggnadsdelar på basis av stadganden i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) eller lagen om allmänna vägar (243/1954) eller andra motsvarande senare lagar och till följd av gällande byggnadsförbud eller byggnadsbegränsning inte kan utnyttjas för att återställa byggnaden i dess tidigare skick, beaktas till denna del inte restvärdet i sin helhet. I sådana fall beräknas minskningen av restvärdet så att det pris som kan fås för kvarvarande byggnadsdelar när de säljs för borttransportering avdras från restvärdet.

Försäkringstagaren skall förete utredning om att byggnadsförbud eller byggnadsbegränsning gäller. På Tapiolas begäran skall försäkringstagaren ansöka om dispens att återställa byggnaden i dess tidigare skick och om dispens inte beviljas ansöka om ändring av beslutet. Försäkringstagaren skall på Tapiolas begäran ge Tapiola fullmakt att företräda honom/henne i ärende som rör dispens.

6.3.4.2 Lagstiftningens eller myndighetsbestämmelsens inverkan på skade- och ersättningsbeloppet

Om byggnaden, till följd av att tvingande myndighetsbestämmelser ändrat, inte kan uppföras på nytt så att den motsvarar den ursprungliga byggnaden, utökas skadebeloppet med de kostnader som beror på de ändrade myndighetsbestämmelserna, dock högst med 10 procent av skadebeloppet som beräknats utan dessa kostnader.

Vid reparation av byggnad ersätts inte dylika tilläggs-kostnader.

Om reparationsbyggnad på grund av myndighetsbestämmelse (t.ex. Museiverket) inte kan utföras med nutida element, byggnadsmaterial som allmänt saluförs i Finland och enligt sedvanliga arbetsmetoder, ersätts extra kostnader orsakade av avvikande byggnadsätt högst upp till 10 % av kostnaderna för reparationsarbete som utförs på ett sedvanligt sätt.

6.3.4.3 Beskattningens inverkan på skadebeloppet

Vid beräkningen av skadebeloppet beaktas skattebestämmelserna såsom bestämmelserna för mervärdesskatt.

6.3.5 Självrisk

Försäkringstagaren har vid varje skadefall en självrisk som antecknats i försäkringsbrevet om det inte är frågan om avvikande självrisk i enlighet med punkt 6.3.5.1.

Självrisken avdras från skadebeloppet som beräknats i enlighet med dessa försäkringsvillkor. Ibland kan flera av försäkringstagarens objekt som försäkrats med Tapiolas sakförsäkring skadas samtidigt. Om dessa objekt har olika självrisk avdras endast den högsta självrisken.

I hemlösöresförsäkring med omfattande skydd kan man avlägsna självrisken vid utlandsresor genom att betala en tilläggspremie.

6.3.5.1 Avvikande självrisk

Självrisken avdras inte

- från kostnader för begränsande och avväjande av skada
- från kostnader för anskaffning av nödvändighetsartiklar eller letandet efter resgodset som avses i punkt 3.4.4
- om en larmapparat (med undantag av brandvarnare) som installerats i det försäkrade objektet har fungerat tillbörligt och väsentligt minskat skadans omfattning eller vid inbrott i lägenhet via dörr med säkerhetslås
- vid inbrott i fordon och ett fordonslarm som godkänts av Försäkringsbolagens Bilreparationskommitté VAT fungerat tillbörligt och väsentligt minskat skadans omfattning
- från anskaffningskostnaderna för ny spänningsavledare om spänningsavledare som skyddat elektrisk utrustning gått sönder till följd av åska eller annan överspänning.
- om ett underlägg som monterats under kylanordning disk- eller tvättmaskin fungerat ändamålsenligt och väsentligt minskat skadans omfattning
- stöld av utombordsmotor, om motorn varit låst med ett godkänt lås

Vid skador på byggnad eller del av den som hyrts ut till annan avdras dubbel självrisk för byggnaden från

skadebeloppet. Vid skador till följd av översvämning på grund av störtregn, översvämning i vattendrag eller havsvattenöversvämning avdras en självrisk som är dubbelt så stor som den självrisk som valts för objektet, dock högst 2 000 euro.

6.3.5.2 Ordningföljden för självrisk och avdrag

Självrisker och övriga avdrag som anges i dessa villkor eller de allmänna avtalsvillkoren avdras från skadebeloppet i följande ordning:

- 1) eventuellt skattebelopp
- 2) avdrag baserat på åldern (åldersavdrag)
- 3) självrisk
- 4) eventuell minskning av ersättningen (t.ex. vid försummelse av att följa säkerhetsföreskrifterna eller underförsäkring)

6.4 Utbetalning av ersättning

6.4.1 Penningersättning och alternativ

Tapiola har rätt att ersätta skadad egendom genom att låta bygga nytt, låta reparera, skaffa motsvarande egendom eller betala ersättningen i pengar. I första hand ersätts egendomsskada genom reparation.

Penningersättningen beräknas på basis av det pris för vilket Tapiola kunde skaffa ett motsvarande föremål. Från anskaffningspriset avdras åldersavdragen och självrisken.

6.4.2 Ersättning enligt återanskaffningspris

Skadan ersätts enligt återanskaffningspriset om egendomens nuvarande pris är minst hälften av återanskaffningspriset.

Ersättning enligt återanskaffningspriset kräver att den skadade egendomen inom två år efter skadefallet antingen repareras eller att på samma plats byggs eller att i stället för lösegendom anskaffas ny egendom av samma kvalitet och för samma ändamål. Om byggandet fördröjs på grund av myndighetsåtgärder utökas den fastställda tiden på två år med dröjsmålet.

Ersättning enligt återanskaffningspriset betalas på följande sätt:

- först betalas ersättning enligt det nuvarande priset
- skillnaden mellan ersättning enligt återanskaffningspriset och det nuvarande priset betalas i takt med återanskaffningen när Tapiola fått uppgifter om återanskaffningsåtgärderna ovan och ersättningen enligt det nuvarande priset använts till återanskaffning
- ersättning enligt återanskaffningspriset betalas högst i enlighet med de verkliga kostnaderna.

Rätt till ersättning enligt återanskaffningspriset har endast försäkringstagaren eller den för vilken försäkringen gäller. Rätten kan inte överföras.

6.4.3 Inlösning av egendom

Tapiola har rätt att lösa in skadad egendom eller dess andel av restvärdet. I sådana fall bedöms egendomens värde i enlighet med beräkningarna av ersättning i punkt 6.3.

Om den försäkrade återfår förlorad egendom efter det att ersättningen utbetalats skall egendomen omedelbart överlåtas eller ersättningen återbetalas till Tapiola.

6.4.4 Ersättning för intecknad egendom

Ersättning för intecknad egendom som ställts som säkerhet för skuld betalas i första hand till inteckningshavaren, t.ex. banken. Ersättningen kan dock betalas till försäkringstagaren när ersättningen är ringa i jämförelse med egendomens värde eller om inteckningshavarna givit sitt samtycke till att ersättningen betalas till försäkringstagaren. Försäkringstagaren måste då framställa en utredning över att inteckningshavarna givit sitt samtycke.

7 Övriga villkor som tillämpas på försäkringen

För övrigt tillämpas de allmänna avtalsvillkoren och eventuella andra villkor eller säkerhetsföreskrifter som bifogats till försäkringsbrevet.

Ansvarsförsäkring

1 Ändamål

Ändamålet med ansvarsförsäkringen är att i enlighet med dessa villkor och med de allmänna avtalsvillkoren i fall som omfattas av försäkringen

- ersätta person- och sakskada som den försäkrade orsakat annan part och för vilken den försäkrade enligt gällande rätt är ersättningsskyldig,
- klarlägga grunden och beloppet av det ersättningsyrkande som riktats mot den försäkrade,
- sköta rättegången om ersättningskravet behandlas i domstol.

2 Försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och andra med honom/henne i samma hushåll stadigvarande boende personer.

Om försäkringstagaren avlidit under försäkringsperioden är de försäkrade personer som vid försäkringstagarens död stadigvarande bodde med honom/henne i gemensamt hushåll, såvida de inte har en egen försäkring.

3 Giltighetsområde

Försäkringen gäller överallt i världen. Utanför Finland gäller försäkringen dock högst 12 månader fr.o.m. det att resan börjat.

4 Ersättningsbara skador och begränsningar

4.1 Ersättningsbara skador

Försäkringen ersätter person- och sakskada som den försäkrade orsakat annan person i egenskap av privatperson och som konstaterats inom försäkringens giltighetsområde under försäkringsperioden och för vilken den försäkrade enligt gällande lag är ersättningskyldig.

4.1.1 Skador orsakade av barn

Försäkringen ersätter skada som orsakas av ett barn i den omfattning som barnet på basis av sin ålder är skyldig att ersätta skadan.

Denna bestämmelse gäller inte skada för vilken någon annan är ersättningskyldig och inte heller skada som orsakas den person som skötte eller övervakade barnet när skadan inträffade.

4.1.2 Skador orsakade av hund

Oberoende av den försäkrades vållande ersätter försäkringen personskada orsakad av hund som ägs av den försäkrade samt skada som hund orsakar i en direkt kollision med motorfordon. Försäkringen ersätter emellertid inte en skada för vilken hundens skötare eller någon annan än den försäkrade har skadeståndsansvar och inte heller skada som orsakas hundens skötare eller person som bor i samma hus-håll med denne.

4.2 Ersättningsbegränsningar

4.2.1 Skada som drabbar försäkrad eller anställd

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats

- den försäkrade själv, annan försäkrad eller juridisk person av vilkens bestämmanderätt de försäkrade tillsammans har över hälften.
- anställd hos försäkrad eller med honom/henne jämställd person till den del han/hon är berättigad till ersättning för skadan enligt lagstadgad olycksfalls- eller trafikförsäkring.

4.2.2 Avtalsansvar

Försäkringen ersätter inte skada där ersättningsansvaret grundar sig på avtal, garanti eller annan förbindelse om ersättningsansvar utan denna förbindelse inte hade förelegat.

4.2.3 Kännedom om felaktighet

Försäkringen ersätter inte skada som beror på fel eller felaktighet som den försäkrade var eller borde ha varit medveten om när försäkringen trädde i kraft.

4.2.4 Egendom i bruk

Försäkringen ersätter inte skada på egendom som vid skadeorsakande gärning eller försummelse är eller var i en med denna försäkring försäkrads besittning, är lånad eller hade lånats av denne eller annars utnyttjats av denne.

Försäkringen täcker dock ersättningskyldighet den försäkrade har för skada som plötsligt orsakats konstruktioner eller apparatur som hör till aktie- eller hyreslägenhet som den försäkrade och dennes familj använder som stadigvarande bostad eller som den försäkrade och dennes familj använder för inkvartering under resa.

Försäkringen ersätter dock inte skada

- på egendom för vilken den försäkrade enligt bostadsaktiebolagslagen är underhållsansvarig (t.ex. ytbeläggning)
- som beror på vanvård av lägenheten, slitage eller annan icke-plötslig orsak
- på egnahemshus eller annan motsvarande fastighet som den försäkrade använder för boende.

4.2.5 Egendom som hanteras eller sköts

Försäkringen ersätter inte skada på egendom som vid tidpunkten för skadeorsakande handling eller försummelse den försäkrade eller någon annan för hans/hennes räkning hade eller har

- för tillverkning, montering, installering, reparation eller behandling på annat sätt
- åtagit sig att förvara
- till följd av skydds- eller skadeavvärjningsskyldighet med beaktande av arten av den försäkrades verksamhet eller skadeorsakande handling och dess direkta närhet
- på annat sätt åtagit sig att sköta om.

4.2.6 Ägande och innehav av fastighet eller aktielägenhet

Försäkringen ersätter inte skada som är en följd av ägande, besittning eller underhåll av fastighet eller aktielägenhet. Denna begränsning tillämpas inte på den försäkrades stadigvarande bostad och inte heller på fritidsbostad i Finland som används av den försäkrade. Om den försäkrade dessutom äger högst två andra bostäder i Finland tillämpas begränsningen inte heller på dessa bostäder.

Till den del skadan orsakas egendom avsedd i punkterna 4.2.4 och 4.2.5 tillämpas de respektive punkterna i villkoren.

4.2.7 Trafikskada

Försäkringen ersätter inte skada som beror på att motorfordon eller motordriven anordning används i trafik som avses i trafikförsäkringslagen eller motsvarande utländsk lag.

4.2.8 Sjö- eller luftfarkost

Försäkringen ersätter inte skada som beror på att

- fartyg eller båt med registreringsplikt använts
- luftfarkost använts för luftfart när försäkringstagen är ersättningskyldig på grund av att han/hon äger, innehar eller använder luftfarkosten eller är arbetsgivare till personer som utför, eller själv utför uppgifter i luftfarkosten.

4.2.9 Grundvatten samt brytnings-, pålnings- och sprängningsarbete

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av

- förändrat grundvattenstånd
- med främmande arbetskraft eller för annan utfört brytnings-, pålnings- eller sprängningsarbete eller därav orsakat sättning eller jordras.

4.2.10 Miljöskador samt skador orsakade av fukt och översvämning

Försäkringen ersätter inte skada som beror på

- skakning, buller, värme, lukt, ljus eller annan dylik störning
- rök, sot, damm, ånga, gas eller luftförorening
- förorening eller annan inverkan på jordmån, byggnad, vattentäkt, sjö eller annat vattenområde eller grundvatten
- fukt
- översvämning som orsakats av regn- eller smältvatten.

Försäkringen ersätter dock skada som orsakats av tillfällig händelse eller omständighet till följd av slumpmässigt fel eller som orsakats av att skada eller brist plötsligt och oförutsett uppstått på byggnad eller anordning.

4.2.11 Förvärvs- eller näringsverksamhet

Försäkringen ersätter inte skada som den försäkrade orsakar under arbetsuppgift för en annans räkning eller i självständig yrkes-, närings- eller förvärvsverksamhet eller skada som orsakas egendom som hänför sig till den försäkrades förvärvsverksamhet.

4.2.12 Uppsåt, grov vårdslöshet samt skador orsakade i samband med brott

Försäkringen ersätter inte skada som uppstått i samband med misshandel eller annat brott eller slagsmål.

Ersättning kan minskas eller vägras om den försäkrade uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet orsakat skadefallet eller varit påverkad av alkohol eller andra droger och denna omständighet väsentligt bidragit till skadans uppkomst eller omfattning.

Denna villkorspunkt tillämpas inte på skada orsakad av barn under 12 år.

4.2.13 Böter

Försäkringen ersätter inte böter eller annan liknande påföljd.

4.2.14 Annan ansvarsförsäkring

Försäkringen ersätter inte skada till den del den ersätts av annan ansvarsförsäkring för den försäkrade.

5 Skadeutredning

5.1 Tapiolas skyldigheter

Tapiola utreder om den försäkrade har skadeståndsskyldighet i anmält skadefall som överstiger självrisiken och omfattas av försäkringen samt underhandlar med den som kräver ersättning.

Om Tapiola meddelat den försäkrade att Tapiola är berett att inom ramen för maximersättningen avtala med den skadelidande om att ersätta skador som försäkringen täcker och den försäkrade inte går med på detta, är Tapiola inte skyldigt att utbetala ytterligare ersättning. Tapiola är inte heller skyldigt att ersätta kostnader som uppstått i ärendet efter ovan nämna meddelande till den försäkrade och inte heller att göra tilläggsutredningar i ärendet.

5.2 Den försäkrades skyldigheter

Den försäkrade skall sträva efter att Tapiola reserveras tillfälle att värdera skadan samt att medverka till att en uppgörelse i godo nås. Om den försäkrade ersätter skadan, avtalar om det eller godkänner ett krav därom binder detta inte Tapiola om inte ersättningsbeloppet och -grunden uppenbarligen är korrekta.

Den försäkrade är skyldigt att

- på egen bekostnad delta i skadeutredning (se punkt 11.1 i de allmänna avtalsvillkoren)
- förete de uppgifter och dokument han/hon har som är av betydelse i skadeutredningen och
- skaffa eller bereda nödvändiga utredningar och undersökningar som den försäkrade till skäligen kostnader.

Om skadan leder till rättegång, skall den försäkrade omedelbart underrätta Tapiola. Om den försäkrade inte i förhand meddelar Tapiola om rättegången, är Tapiola inte skyldigt att ersätta kostnader och utgifter som orsakas av rättegången.

6 Ersättningsbestämmelser

6.1 Skadeersättning

Försäkringen täcker i enlighet med begränsningarna i försäkringsbrevet och specialvillkoren det skadestånd försäkringstagaren är skyldig att betala. Ersättningsbeloppet beräknas enligt reglerna för skadeersättning och rättspraxis.

6.2 Avvärjningskostnader vid hotande skaderisk

Den försäkrade är vid omedelbart hotande eller inträffad skada skyldig att avvärja skadan eller begränsa den (se allmänna avtalsvillkor punkt 6.2). Denna skyldighet gäller endast de åtgärder med hjälp av vilka en ansvarsskada som direkt hotar en annan avvärjs men inte efteråtgärder som sträcker sig längre om åtgärderna inte separat avtalats med Tapiola. Försäkringen ersätter kostnaderna för dessa nödvändiga åtgärder.

6.3 Utrednings- och rättegångskostnader

Försäkringen ersätter skäliga och nödvändiga kostnaderna för utredning av skada, men dock inte sådana utredningskostnader som uppstått för den försäkrade vilka den försäkrade enligt villkoren är skyldig att själv betala eller vilka inte avtalats separat med Tapiola.

Om skadeersättningsärendet behandlas vid domstol och kravet till sin grund uppenbart gäller en ersättningsbar skada, sköter Tapiola rättegången på den försäkrades vägnar och betalar nödvändiga och skäliga rättegångskostnader. Om den försäkrade inte på förhand underrättar Tapiola om rättegång, är Tapiola inte skyldigt att ersätta kostnader eller utgifter som uppstått på grund av rättegången.

Om rättegången också gäller andra ärenden, ersätter försäkringen endast den andel av kostnaderna som det av försäkringen täckta ersättningskravet står för.

Advokat- och rättegångskostnader ersätts enligt vad som i rättegångsbalken och lagen om rättegång i brottmål stadgas om rättegångskostnader. Vid bestämmandet av arvodets och kostnadernas skälighet beaktas värdet av den förmån som gjorts stridig, ärendets svårighetsgrad och omfattning samt det utförda arbetets mängd och kvalitet.

6.4 Försäkringsbelopp

Det totala högsta ersättningsbeloppet på basis av en skada är utrednings- och rättegångskostnaderna inklusive försäkringsbeloppet som antecknats i försäkringsbrevet. Avväjningskostnaderna ersätts enligt punkt 6.2 i de allmänna avtalsvillkoren.

Skador som beror på samma händelse eller omständighet anses som ett skadefall oberoende av om skadorna konstaterats under en eller flera försäkringsperioder. Om sådana skador konstateras under olika försäkringsperioder, anses de höra till den försäkringsperiod under vilken den första skadan konstaterades.

6.5 Självrisk

Den försäkrade har vid varje skadefall en i försäkringsbrevet antecknad självrisk.

6.6 Solidariskt ansvar

Om flera personer är skyldiga att solidariskt ersätta samma skada, ersätter försäkringen endast den del därav som svarar mot vad som kan läggas den försäkrade till last och den fördel han/hon eventuellt haft av skadan. Om inte annat av tidigare nämnda orsaker framgår, ersätter försäkringen högst andelen per capita av skadan.

6.7 Mervärdeskatt

Vid beräkningen av skadebeloppet beaktas stadganena om mervärdeskatt.

7 Indexvillkor

Försäkringens självrisk och försäkringspremien är bundna till konsumentprisindex enligt reglerna i punkt 4 i villkoren för sakförsäkringen.

8 Övriga villkor

I övrigt tillämpas de allmänna avtalsvillkoren.

Rättsskyddsförsäkring

1 Försäkringens ändamål

Ändamålet med försäkringen är att i enlighet med dessa villkor och de allmänna avtalsvillkoren ersätta den försäkrades nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader som orsakats av anlitande av juristhjälp i tviste-, brott- och ansökningsmål i försäkringsfall som avses i punkt 4.

Försäkringen gäller den försäkrade i ärenden som hänför sig till privatlivet.

2 De försäkrade

Försäkrade är försäkringstagaren och andra med honom/henne i samma hushåll stadigvarande boende personer.

Om försäkringstagaren avlidit under försäkringsperioden är de försäkrade personer som vid försäkringstagarens död stadigvarande bodde med honom/henne i gemensamt hushåll, såvida de inte har en egen försäkring.

3 Domstolar och försäkringens giltighetsområde

Den försäkrade kan använda sig av försäkringen i ärenden som i Finland omedelbart kan anhängiggöras vid tingsrätter.

Försäkringen ersätter inte kostnader i ärenden som behandlas av administrativa myndigheter eller av specialdomstolar, t.ex. länsstyrelser, förvaltningsdomstolar, försäkringsdomstolen, miljötillståndsvärk eller högsta förvaltningsdomstolen. Försäkringen ersätter inte heller kostnader i ärenden som behandlas av Europeiska människorättsdomstolen, Europeiska gemenskapernas domstol eller av gemenskapernas förstainstansrätt.

4 Försäkringsfall som ersätts

4.1 Definition av försäkringsfall

Med försäkringsfall som ersätts från försäkringen avses i tviste- och ansökningsmål uppkomst av tvist. En tvist har uppkommit, då ett till grunden och beloppet individualiserat yrkande har gjorts stridigt till grunden eller beloppet.

Med försäkringsfall som ersätts från försäkringen avses i brottmål

- när målet blir anhängigt i domstol i fall där den försäkrade är målsägande
- väckande eller fullföljande av åtal mot den försäkrade då allmän åklagare beslutat att inte väcka åtal eller nedlagt åtalet. Åtal har väckts, då målsägandens stämningansökan har inkommit till tingsrättens kansli. Åtal har fullföljts, då målsäganden skriftligen meddelat till domstol om drivande av åtal efter det att allmän åklagare har nedlagt åtalet.

4.2 Försäkringens giltighetstid

Försäkringen ersätter försäkringsfall som inträffat under försäkringens giltighetstid. Om emellertid försäkringen vid tidpunkten för uppkomsten av försäkringsfallet varit i kraft mindre än två år, skall också de omständigheter på vilka tvisten, yrkandet eller åtalet grundar sig ha inträtt under försäkringens giltighetstid. Till försäkringens giltighetstid räknas härvid den tid, under vilken försäkringen för den försäkrades del oavbrutet varit i kraft till motsvarande innehåll i ett eller flera försäkringsbolag eller en eller flera försäkringsföreningar.

4.3 Ett och samma försäkringsfall

Det är fråga om ett och samma försäkringsfall då

- två eller flera med denna försäkring försäkrade står på samma sida i tviste-, brott- eller ansökningsmål; eller
- den försäkrade har flera tviste-, brott- och ansökningsmål, vilka grundar sig på samma händelse, förhållande, rättshandling eller rättskränkning.

5 Begränsningar i samband med försäkringsfall

Försäkringen ersätter inte kostnader som orsakats den försäkrade i ärenden

- 1) där bestridande av yrkande inte kan visas
- 2) som hänför sig till den försäkrades nuvarande, tidigare, kommande eller planerade arbete, yrkesutövning, tjänst, befattning, närings- eller förvärvsverksamhet, delägarskap i kommersiellt företag eller medlemskap i dylikt företags administrativa organ eller till annan verksamhet som huvud- eller bisyssla för förvärvande av inkomst
- 3) som hänför sig till
 - placeringsverksamhet eller
 - till en enskild placering, vars värde då tvisten uppstod eller placeringen gjordes översteg 100 000 euro
- 4) som hänför sig till borgen, pant eller annan förpliktelse för gäld eller förpliktelse som en annan ingått för sin närings- eller förvärvsverksamhet
- 5) som hänför sig till lån som beviljats för en annans närings- eller förvärvsverksamhet

- 6) som hänför sig till annan fastighet, del av fastighet, byggnad, aktie- eller hyresbostad än den försäkrades stadigvarande bostad eller till fritidsbostad i Finland som den försäkrade själv utnyttjar. Om den försäkrade äger eller innehar högst två andra bostäder i Finland som inte används som den försäkrades stadigvarande bostad eller fritidsbostad tillämpas denna begränsning inte på dessa bostäder. Kostnader som orsakas den försäkrade ersätts emellertid inte i ärenden som hänför sig till uthyrning av fastighet, byggnad eller lägenhet om den försäkrade är målsägande i rollen av hyresvärd
- 7) som är av ringa betydelse för den försäkrade
- 8) där de med denna försäkring försäkrade är motparter
- 9) som hänför sig till tillgodohavande eller fordran som överlåtits till den försäkrade, såvida inte då tvisten uppstår två år förlutit sedan överlåtelsen
- 10) där det är fråga om åtal som allmän åklagare driver mot den försäkrade eller, då dylikt åtal anhängiggjorts, av målsäganden mot den såsom åtalad stående försäkrade riktat privaträttsligt anspråk. Om åklagaren låtit bli att åtala den försäkrade på basis av specialstadganden för åtalet ersätts den försäkrades advokat- och rättegångskostnader inte heller i det fall att målsägande yrkar på straff för den försäkrade.
- 11) som gäller mot den försäkrade riktat privaträttsligt anspråk, som grundar sig på sådan handling, för vilken den försäkrade dömts till straff eller beviljats åtalseftergift eller icke dömts till straff med stöd av specialstadganden
- 12) som gäller av den försäkrade framställt privaträttsligt anspråk, som grundar sig på sådan handling, för vilket han/hon dömts till straff eller beviljats åtalseftergift eller icke dömts till straff med stöd av specialstadganden
- 13) som gäller besöksförbud
- 14) som gäller
 - äktenskapsskillnad eller upplösning av registrerat parförhållande eller
 - förmögenhetstvister eller andra yrkanden som hänför sig till äktenskapsskillnad, avslutande av samliv, avslutande av samliv i äktenskapsliknande former eller upplösning eller avslutande av registrerat eller oregistrerat parförhållande
- 15) som gäller försörjning av barn, underhåll, umgängesrätt eller boende. Kostnaderna ersätts dock för ett försäkringsfall per tre (3) år om alla följande villkor uppfylls samtidigt:
 - ärendet behandlas inte för första gången eller i samband med upphörande av samlevnad

- det är fråga om ändring av verkställbart avtal eller domstolsutslag som fastställdes av myndighet och vunnit laga kraft

Försäkringen ersätter inte verkställighet som hänför sig till dessa ärenden.

- 16) där det är fråga om att utse eller befria intresbevakare, gode män, boskiftare eller boutredningsmän
- 17) som gäller skadeståndskrav riktat mot den försäkrade när en ansvarsförsäkring täcker skadeståndsrisker
- 18) där de kostnader som orsakats den försäkrade ersätts från rättskyddsförsäkring i samband med bilförsäkring
- 19) som hänför sig till konkurs
- 20) som gäller utsökning, i utsökningslagen avsedd verkställighetstvist eller verkställighet som hänför sig till utsökning eller om till den försäkrade har framställts yrkande om återgång av rättshandling i enlighet med utsökningslagen
- 21) där det är fråga om förfarande enligt lagarna om företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner eller frivillig skuldsanering för lantbruksidkare enligt landsbygdsnäringslagen
- 22) där det är fråga om huruvida kostnader som orsakats av försäkringsfall som anmällts av den försäkrade antingen helt eller delvis skall ersättas från denna rättskyddsförsäkring
- 23) som behandlas såsom grupptalan.

6 Åtgärder vid inträffat försäkringsfall

- 1) Om den försäkrade önskar använda sig av försäkringen skall därom på förhand anmälas till Tapiola före advokat- och rättegångskostnader uppstår. Tapiola skall i detta fall tillstålla den försäkrade ett skriftligt ersättningsbeslut.
- 2) Den försäkrade skall som sitt ombud anlita advokat eller annan jurist. Om den försäkrade överhuvudtaget inte anlitar ombud eller som sitt ombud anlitar någon annan än en person som avlagt juris kandidatexamen eller motsvarande utländsk examen utbetalas ingen ersättning från försäkringen.
- 3) I fall som gått till huvudförhandling i tingsrätt och vid skiljeförfarande ska den försäkrade av motparten kräva ersättning till fullt belopp för sina advokat- och rättegångskostnader.

Om den försäkrade utan motiverad orsak låter bli att framställa eller avstår från ersättningskrav för sina kostnader eller inte går med på att överklaga domstolsbeslut som gäller rättegångskostnaderna, kan ersättningen enligt lagen om försäkringsavtal nedsättas eller helt avslås. I ärende som behandlas som medlingsförfarande (domstolsmedling) i enlighet med lagen om medling i tvistemål i allmänna domstolar behöver emeller-

tid ersättning inte krävas för kostnader som orsakats den försäkrade av medlingsförfarandet.

- 4) Den försäkrade har inte rätt att med bindande verkan för Tapiola medge beloppet av kostnaderna för skötsel av ärendet. Ersättning som den försäkrade eventuellt betalat till sitt ombud för ombudets arvoden och kostnader har inte bindande verkan för Tapiola vid bedömning av huruvida rättegångskostnaderna är skäliga.

7 Ersättningsbestämmelser

7.1 Försäkringsbelopp

Det i försäkringsbrevet antecknade försäkringsbeloppet är den högsta möjliga ersättningen i varje försäkringsfall.

7.2 Självrisk

De kostnader som ersätts minskas med den i försäkringsbrevet antecknade självrisken.

7.3 Kostnader som ersätts

Försäkringen ersätter den försäkrades nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader orsakade av ett försäkringsfall enligt följande:

7.3.1 I tvist- och ansökningsmål

Kostnader för anlåtande av ombud och för vittnesmål.

Om ärendet behandlats i domstolsmedling ersätter försäkringen också den försäkrades andel av arvoden och kostnader för eventuellt biträde till medlaren beräknat enligt de tvistande parternas huvudtal.

Om det för att ett ärende kan hänskjutas till prövning av domstol krävs rättshandling eller beslut fattat av något organ eller vid någon förrätting, ersätts kostnaderna från och med det att det nämnda kravet uppfyllts.

7.3.2 I brottmål

7.3.2.1 Försäkrad som målsägande

Rättegångskostnader för anlåtande av ombud och för vittnesmål till den del det vid rättegången är fråga om den försäkrades annat privaträttsligt yrkande till följd av brott än rättegångskostnader.

7.3.2.2 Försäkrad som svarande

Rättegångskostnader för anlåtande av ombud och för vittnesmål, om det är fråga om åtal som målsäganden väckt mot den försäkrade i det fall att den allmänna åklagaren har beslutat om åtalseftergift eller nedlagt åtalet.

7.3.3 Sökande av ändring hos högsta domstolen

Om sökande av ändring hos högsta domstolen förutsetter besvärstillstånd ersätter försäkringen kostnaderna för sökande av ändring endast i det fall att tillstånd beviljats.

Kostnader på grund av användning av extraordinära metoder för sökande av ändring ersätts endast om högsta domstolen har godkänt klagan, återbrytande av dom eller återställt försutten fatalietid.

7.3.4 Gemensamt intresse

Om det i ärende är fråga om i väsentlig grad annat än den försäkrades eget intresse eller den försäkrade i ärendet har att bevaka ett gemensamt intresse med sådana som inte är försäkrade med denna försäkring, ersätter försäkringen endast den del av kostnaderna som kan anses utgöra den försäkrades andel.

7.4 Ersättningsbelopp och beräkning av ersättning

De advokat- och rättegångskostnader som ersätts från försäkringen bestäms enligt vad som i rättegångsbalken och lagen om rättegång i brottmål stadgas om rättegångskostnader. Om domstol inte, på grund av parternas medgivande, i sitt utslag har uttalat sig om advokat- eller rättegångskostnader, eller om ärendet har avgjorts genom förlikning, bestäms de kostnader som ersätts också med beaktande av i motsvarande ärenden vanligen utdömda eller erlagda kostnader.

För anlitande av ombud ersätts skäligt arvode för ombudets arbete och nödvändiga kostnader. Vid bestämmandet av arvodets och kostnadernas skälighet beaktas värdet av den förmån som gjorts stridig, ärendets svårighet och omfattning samt det utförda arbetets mängd och kvalitet.

Som ersättningsbara kostnader räknas högst beloppet som domstolen ålagt den försäkrades motpart att betala förutsatt att domstolen på grunder som framgår av sitt beslut inte uttryckligen ansett att den försäkrade delvis eller helt måste stå för sina kostnader som sin egen skada. Beloppet för ersättningsbara kostnader är dock högst det kostnadskrav som den försäkrade framställt till motparten.

7.5 Kostnader som försäkringen inte ersätter

Försäkringen ersätter inte

- 1) motpartens rättegångskostnader som den försäkrade genom dom eller avtal ålagts att betala. Motpartens rättegångskostnader som den försäkrade ålagts att betala ersätts dock på samma villkor som den försäkrades egna advokatkostnader då den försäkrade vid rättegång biträts av konsumentombudsmanen eller dennes underlydande och behandlingen av den försäkrades ärende har varit viktig med tanke på tillämpning av lag och konsumenternas allmänna intresse, eller den försäkrades motpart i ett ärende huvudsakligen har underlåtit att följa konsumentklagonämndens, försäkringsnämndens eller annat motsvarande organs beslut, som till ärendets centrala delar är positivt för den försäkrade,

- 2) kostnader orsakade av verkställande av dom eller utslag,
- 3) den försäkrades tidsspillan, eget arbete, förlopad inkomst eller förtjänst, rese- eller uppehållskostnader och inte heller den tilläggs-kostnad som uppstår vid byte av ombud eller genom den försäkrades eget kostnadshöjande eller onödiga kostnader orsakande förfarande,
- 4) kostnader som orsakas av införskaffande av juridiskt sakkunnigutlåtande,
- 5) kostnader som orsakas av brottsanmälan eller begäran om undersökning eller förundersökning i brottmål,
- 6) kostnader för sådana omständigheter eller bevis som domstolen inte beaktar på grund av att de framförts för sent,
- 7) kostnader som den försäkrade eller hans/hennes ombud orsakat genom att utebli från domstolen, genom att inte iakttä domstolens förordnanden eller genom att lägga fram ett påstående, som de har vetat eller borde ha vetat vara obefogat, eller kostnader som de i övrigt genom att förlänga rättegången uppsåtligen eller av oaktsamhet orsakat,
- 8) kostnader för rättegång eller sökande av ändring som den försäkrade eller dennes ombud inlett utan att motparten gett orsak därtill eller på annat sätt uppsåtligt eller genom underlåtenhet orsakat en onödig rättegång
- 9) skiljemans och medlares arvoden och kostnader,
- 10) kostnader för begäran av offentlig rättshjälp.

7.6 Övriga ersättningsbestämmelser

- 1) Tapiola betalar ersättning för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader efter det att domstols utslag vunnit laga kraft eller förlikning nåtts. Om särskilda motskäl inte föreligger utbetalar Tapiola ersättningar även per rättsinstans. Dessutom kan Tapiola enligt egen bedömning göra ett undantag och utbetala förhandsersättning om rättegångsförhandlingarna fördröjs avsevärt.
- 2) Som minskning av Tapiolas ersättningsskyldighet skall räknas den kostnadsersättning, som den försäkrades motpart har ådömts eller förbundit sig att betala till den försäkrade, såvida denna ersättning kunnat inkasseras av den betalningsskyldige. Det som här stipuleras om den försäkrades motpart tillämpas även på staten om den är skyldig att ersätta den försäkrades rättegångskostnader efter det att käromålet förkastats.
- 3) Om motparten har ådömts eller förbundit sig att till den försäkrade betala kostnadsersättning, som vid utbetalning av ersättning från försäkringen är obetald, är den försäkrade innan ersättningen utbetalas skyldig att överföra sin rätt till kostnadsersättning på Tapiola upp till

det ersättningsbelopp som utbetalas från försäkringen.

Om den försäkrade själv varit tvungen att betala en del av sina kostnader på grund av att kostnaderna överstiger det i punkt 7.1 nämnda högsta ersättningsbeloppet, är den försäkrade skyldig att till Tapiola överföra den del av motpartens kostnadsersättning som överskrider den del som den försäkrade själv betalat.

- 4) Om kostnadsersättning som den försäkrades motpart genom dom eller avtal ålagts att betala har betalats till den försäkrade eller han/hon i övrigt fått räkna sig den tillgodo, skall den försäkrade till Tapiola återbetala kostnadsersättningen inklusive ränta upp till det ersättningsbelopp som utbetalats från försäkringen.

8 Indexvillkor

Självrisken och premien för försäkringen är bundet till konsumentprisindexet i enlighet med bestämmelserna i punkt 4 i sakförsäkringsvillkoren.

9 Övriga villkor

För övrigt efterföljs de allmänna avtalsvillkoren.

Allmänna avtalsvillkor

Dessa allmänna avtalsvillkor tillämpas på privatpersoners person- och skadeförsäkringsavtal.

Med försäkring avses ett avtal på vilket tillämpas försäkringsvillkoren som försäkringsbolaget uppgjort. Lagen om försäkringsavtal fastställer konsumentens och därmed likställd juridisk persons ställning som avtalspart. Lagen om försäkringsavtal (543/94) innehåller bestämmelser som påverkar avtalsrelationen mellan kunden och försäkringsbolaget och i vissa fall tredje parts rättigheter. Stadgandena i lagen om försäkringsavtal tillämpas i sin helhet på detta försäkringsavtal.

Nedan följer en del av de centrala stadgandena i lagen och de aspekter som enligt lagen ska fastställas i försäkringsvillkoren samt andra allmänna principer och avtalsvillkor som tillämpas på Tapiolas kundförhållanden.

Förutom dessa allmänna avtalsvillkor tillämpas på försäkringsavtalet försäkringsvillkoren och säkerhetsföreskrifterna antecknade i försäkringsbrevet samt finsk lag.

Försäkringsbolagen övervakas av Finansinspektionen.

1 Några centrala begrepp

(FAL 2 §, 6 §, 16 §, 17 § och 31 §)

Det centrala innehållet i försäkringsavtalet fastställs i försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren, vilka utgörs av de Allmänna avtalsvillkoren och specialvillkoren som tillämpas på respektive försäkring.

Med **Tapiola** avses Ömsesidiga Försäkringsbolaget Tapiola.

Med **skadeförsäkring** avses försäkring för förlust som orsakas av sakskada, skadeståndsskyldighet eller annan förmögenhetsskada.

Med **personförsäkring** avses en försäkring vars objekt är en fysisk person. Barn-, olycksfalls- och resenärförsäkringar är personförsäkringar.

Med **gruppförmänsförsäkring** avses en försäkring som erbjuds en grupp och där den försäkrade betalar premien helt eller delvis.

Med **försäkringstagare** avses den som har ingått försäkringsavtal med Tapiola.

Med **försäkrad** avses den till vars förmån försäkringen är i kraft.

Med **försäkringsperiod** avses den avtalade giltighetstid som antecknats i försäkringsbrevet. Försäkringsavtalet fortgår en avtalad försäkringsperiod åt gången, såvida inte någondera avtalsparten säger upp avtalet.

Med **premieperiod** avses den tidsperiod för vilken premie enligt avtal regelbundet ska betalas.

Med **försäkringsfall** avses den skada eller händelse på basis av vilken ersättning utbetalas med stöd av försäkringen.

Med **säkerhetsföreskrift** avses en i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i övrigt skriftligen utfärdad skyldighet att iakttä bestämmelser i syfte att hindra eller begränsa uppkomsten av en skada.

2 Givande av information innan avtalet ingås

2.1 Tapiolas informationsplikt

(FAL 5 § och 9 §)

Innan försäkringsavtal ingås ger Tapiola försäkrings-sökanden den information som behövs för bedömning av försäkringsbehovet och för valet av försäkring, såsom information om Tapiolas egna försäkringsformer, premier och försäkringsvillkor. När informationen ges ska uppmärksamhet även fästas vid väsentliga begränsningar i försäkringsskyddet. Vid distansförsäljning av försäkringar ges även förhandsuppgifterna som avses i kapitel 6 a i konsument-skyddslagen. Med distansförsäljning avses t.ex. försäljning av försäkringar per telefon eller på Internet.

Om Tapiola eller dess representant vid marknads-föringen av en försäkring har underlåtit att ge försäkringstagaren behövlig information om försäkringen eller har gett honom felaktiga eller vilseledande uppgifter, anses försäkringsavtalet vara i kraft med det innehåll som försäkringstagaren hade skäl att sluta sig till utgående från den information han fått.

2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt

(FAL 22 §, 23 § och 24 §)

Innan försäkringen beviljas ska försäkringstagaren och den försäkrade ge korrekta och fullständiga svar på frågor som ställs av Tapiola och som kan vara av betydelse för bedömningen av Tapiolas ansvar. Försäkringstagaren och den försäkrade ska dessutom under försäkringsperioden utan obehogat dröjs-mål korrigera upplysningar som han gett Tapiola och som han konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligen vid uppfyllandet av upplysningsplikten ovan, är försäkringsavtalet inte bindande för Tapiola. Tapiola har rätt att behålla de inbetalda premierna också om försäkringen förfaller.

2.2.1 Följderna av försäkringstagarens försummelse av upplysningsplikt vid skadeförsäkring

(FAL 23 §, 34 § och 58 §)

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsät-ligen eller av oaktamhet som inte kan anses vara

ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt, kan ersätt-ningen sänkas eller vägras. Vid prövningen av om ersättningen ska sänkas eller förvägras, ska det beaktas vilken betydelse den omständighet som den av försäkringstagaren eller den försäkrade lämnade oriktiga eller bristfälliga uppgifterna gällt har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom beaktas eventu-ellt uppsåt hos försäkringstagaren, den försäkrade eller arten av hans oaktamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade har läm-nat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullstän-diga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mel-lan den avtalade premien och premien beräknad en-ligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning sätts ned. Mindre avvikelser i premier ger dock inte rätt till nedsättning av ersättningen.

2.2.2 Följderna av försäkringstagarens försummelse av upplysningsplikt vid personförsäkring

(FAL 24 §)

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsät-ligt eller av oaktamhet som inte kan anses ringa, försummat sin upplysningsplikt och Tapiola inte skulle ha beviljat försäkringen om riktiga och full-ständiga svar hade erhållits, är Tapiola fritt från an-svar.

Om Tapiola hade beviljat försäkringen endast mot en högre premie eller på andra villkor än avtalat, be-gränsas Tapiolas ansvar så att det motsvarar den av-talade försäkringspremien eller de villkor på vilka försäkringen skulle ha beviljats.

Om de ovan nämnda följderna av försummande av upplysningsplikt skulle leda till uppenbar oskälighet ur försäkringstagares eller annan ersättningsberätti-gads synpunkt kan de jämkas.

3 Tapiolas ansvar träder i kraft och avtalets giltighetstid

3.1 Inträdande av Tapiolas ansvar

(FAL 11 §)

Om man inte individuellt överenskommit om annan tidpunkt med försäkringstagaren, börjar Tapiolas an-svar när Tapiola eller försäkringstagaren godkänt den andra partens anbud. Tidpunkten för antagandet är när det antagande svaret getts eller sänts. Avtalspar-terna kan avtala om en senare men inte om en tidig-are tidpunkt för ikraftträdandet.

Om försäkringstagaren till Tapiola har gett eller sänt en skriftlig försäkringsansökan och det är uppenbart att Tapiola skulle ha godkänt ansökan, ansvarar Ta-piola också för försäkringsfall som har inträffat efter det att ansökan gavs eller sändes.

En försäkringsansökan eller ett godkännande svar som försäkringstagaren har gett eller sänt till Tapiolas representant anses ha getts eller sänts till Tapiola.

Om det inte finns någon utredning om vid vilken tid på dygnet ett svar eller en ansökan har getts eller sänts, anses detta ha skett klockan 24.00.

Vid visstidsförsäkring börjar Tapiolas ansvar när premien för försäkringsperioden betalats.

3.2 Grunder för beviljande av personförsäkring

(FAL 10 §)

Premien och övriga avtalsvillkor fastställs på basis av den försäkrades hälsotillstånd vid tidpunkten försäkringsansökan gavs eller sändes. Tapiola avslår inte en ansökan om personförsäkring på grundval av att försäkringsfallet inträffat eller att hälsotillståndet för den person för vilken försäkringen söks försämrats efter att ansökningsdokumenten getts eller sänts till Tapiola.

3.3 Försäkringsavtalets giltighet

(FAL 16 §)

Efter utgången av den första försäkringsperioden gäller försäkringsavtalet en avtalad försäkringsperiod åt gången om inte försäkringstagaren eller Tapiola säger upp avtalet. Försäkringsavtalet kan även upphöra på grund av orsaker nämnda i punkt 4.2 och 16.

Ett försäkringsavtal för viss tid är i kraft under den avtalade perioden.

4 Premie

4.1 Betalning av premien

(FAL 38 §)

Premien ska betalas inom en månad efter att Tapiola har sänt försäkringstagaren fakturan som gäller premien. Den första premien behöver dock inte betalas förrän Tapiolas ansvar inträtt. De följande premierna behöver inte betalas före den avtalade premieperiodens eller försäkringsperiodens början. Om Tapiolas ansvar till någon del inträder senare behöver premien för denna del dock inte betalas förrän Tapiolas ansvar inträtt.

Premien för tidsbegränsad försäkring ska betalas före försäkringen träder i kraft. Att premien betalats är en förutsättning för att Tapiolas ansvar ska inträda.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker Tapiolas alla premiefordringar, har försäkringstagaren rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska avkortas med det belopp han betalar.

4.2 Dröjsmål med premien

(FAL 39 §)

Om försäkringstagaren har försummat att betala premien inom den tidsfrist som stadgas i punkt 4.1 har Tapiola rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter att uppsägningsmeddelandet avsändes.

Om försäkringstagaren betalar premien före utgången av uppsägningstiden, upphör försäkringen likväl inte när uppsägningstiden löper ut. Tapiola nämner denna möjlighet i uppsägningsmeddelandet.

Om försummelsen att betala premien har berott på att försäkringstagaren råkat i betalningssvårigheter på grund av sjukdom, arbetslöshet eller av någon annan särskild orsak, huvudsakligen utan egen förskyllan, upphör försäkringen trots uppsägningen först 14 dagar efter att hindret bortfallit. Försäkringen upphör dock senast tre månader efter uppsägningstidens utgång. I uppsägningsmeddelandet nämns också denna möjlighet att försäkringen fortsätter gälla en viss tid.

Om premien inte betalas inom den tidsfrist som avses ovan i punkt 4.1, uppbärs för dröjsmålet dröjsmålsränta i enlighet med räntelagen.

4.3 Betalning av försenad skadeförsäkringspremie

(FAL 42 §)

Om en försäkringstagare betalar premien efter att försäkringen upphört, inträder Tapiolas ansvar dagen efter att premien betalats. Försäkringen gäller härvid till utgången av den ursprungligen avtalade försäkringsperioden, räknat från det att försäkringen på nytt trätt i kraft.

Om Tapiola inte vill sätta i kraft en upphörd försäkring meddelar Tapiola till försäkringstagaren inom 14 dagar från och med premiebetalningen att Tapiola vägrar ta emot betalningen.

4.4 Återupplivning av upphörd personförsäkring

(FAL 39 § och 43 §)

Om försäkringen upphört av annan orsak än att den första premien inte betalats träder försäkringen åter i kraft om försäkringstagaren betalar den obetalda premien inom sex månader fr.o.m. tidpunkten försäkringen upphörde. Tapiola nämner denna möjlighet i uppsägningsmeddelandet. Om försäkringen börjar gälla åter, inträder Tapiolas ansvar dagen efter att premien betalats.

4.5 Premie om försäkringen upphör under försäkringsperioden

(FAL 45 §)

Om försäkringen upphör före avtalad tidpunkt har Tapiola rätt till premie endast för den tid under vilken dess ansvar varit i kraft.

Tapiola återbetalar till försäkringstagaren den andel av premien som motsvarar den återstående försäkringsperioden. Premien återbetalas emellertid inte, om försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligen i sådana situationer som avses i punkt 2.2. Premien återbetalas inte heller om det premiebelopp som ska återbetalas är mindre än 8 euro.

4.6. Kvitning av premie och övriga fordringar

Från premie som återbetalas kan i enlighet med de allmänna förutsättningarna för kvitning avdras förfallna premier som mottagaren av återbetalningen inte betalat och övriga Tapiolas fordringar som förfallit och är ostridiga.

5 Givande av information under avtalets giltighetstid

5.1 Tapiolas informationsplikt

(FAL 6, 7 och 9 §)

Efter att ett försäkringsavtal ingåtts ger Tapiola försäkringstagaren försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren.

Under försäkringens giltighetstid ska Tapiola årligen informera försäkringstagaren om försäkringsbeloppet och om andra sådana omständigheter som gäller försäkringen som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren (årsmeddelande).

Om Tapiola eller dennes representant under försäkringens giltighetstid har gett bristfälliga, felaktiga eller vilseledande uppgifter om försäkringen anses försäkringsavtalet vara i kraft med det innehåll som försäkringstagaren hade skäl att anta utgående från den information han fått, förutsatt att sådana bristfälliga, felaktiga eller vilseledande uppgifter kan anses ha inverkat på försäkringstagarens förfarande. Detta gäller dock inte information som Tapiola eller dess representant har gett om en förestående ersättning efter ett försäkringsfall.

5.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid skadeförsäkring

(FAL 26 och 34 §)

Försäkringstagaren ska meddela Tapiola, om det i de förhållanden som uppgavs när försäkringsavtalet ingicks eller i ett sakförhållande som antecknats i försäkringsbrevet under försäkringsperioden skett en sådan förändring som väsentligt ökar risken för skada och som Tapiola inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks.

Försäkringstagaren ska meddela Tapiola om sådan ändring senast en månad efter att försäkringstagaren mottagit årsmeddelandet som följer efter ändringen. Tapiola påminner försäkringstagaren om denna skyldighet i årsmeddelandet. Uppgifter som försäkringstagaren ska meddela är t.ex. reparations-, ändrings- eller utvidgningsarbeten utförda i försäk-

ringsobjektet och förändring av försäkringsobjektets bruksändamål.

Om försäkringstagaren uppsåtligen eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, har åsidosatt sin skyldighet att meddela om ökning av risken, kan ersättningen sänkas eller förvägras. Vid bedömningen om ersättningen ska sänkas eller förvägras beaktas vilken betydelse de förändrade förhållandena som ökat risken haft på skadans uppkomst. Dessutom beaktas försäkringstagarens uppsåt eller typen av oaktsamhet samt omständigheterna i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning sätts ned. Mindre avvikelser i premier ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

5.3 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid personförsäkring

(FAL 24 och 27 §)

Försäkringstagaren ska meddela Tapiola om riskökande ändringar i de förhållanden som uppgavs när försäkringsavtalet ingicks och som är av betydelse för bedömning av Tapiolas ansvar, t.ex. ändringar som gäller yrke, hobbyer, bosättningsort eller upphörande av annat försäkringsskydd. Sådana ändringar ska meddelas till Tapiola senast en månad efter att försäkringstagaren mottagit årsmeddelandet som följer efter ändringen. Ändring i hälsoillstånd behöver inte anmälas. Tapiola påminner försäkringstagaren om upplysningsplikten i årsmeddelandet.

Om försäkringstagaren uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses ringa försummat sin skyldighet att meddela riskökningen ovan och Tapiola till följd av ändringen inte längre skulle ha hållit försäkringen i kraft, är Tapiola fritt från ansvar. Om Tapiola däremot hade fortsatt försäkringen men endast mot en högre premie eller på andra villkor, begränsas Tapiolas ansvar så att det motsvarar den avtalade premien eller de villkor på vilka försäkringen skulle ha fortsatt.

Om de ovan nämnda följderna av försummande av upplysningsplikt skulle leda till uppenbar oskälighet ur försäkringstagarens eller annan ersättningsberättigads synpunkt kan de jämkas.

6 Skyldighet att hindra och begränsa skada

6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter vid skadeförsäkring

(FAL 31 och 34 §)

Den försäkrade ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som nämns i försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoren eller som i övrigt skriftligen utfärdats. Om den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, har försummat att iaktta säkerhetsföreskrifterna, kan den ersättning som ska utbetalas till honom sänkas eller förvägras. Vid bedömningen om ersättningen ska sänkas eller förvägras beaktas vilken betydelse försummelsen av att iaktta säkerhetsföreskrifterna haft på skadans uppkomst. Dessutom beaktas den försäkrades uppsåt eller typen av oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Vid ansvarsförsäkring sänks eller vägras inte ersättningen på grund av den försäkrades oaktsamhet.

Om den försäkrade emellertid uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har försummat att iaktta säkerhetsföreskrifter eller om den försäkrades bruk av alkohol eller annat rusmedel har varit en bidragande orsak till försummelsen, kan ersättningen sänkas eller förvägras.

Om den försäkrade har försummat att följa en säkerhetsföreskrift av grov oaktsamhet eller den försäkrades bruk av alkohol eller annat rusmedel varit en bidragande orsak till försummelsen, betalar Tapiola dock i samband med ansvarsförsäkring till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har lyckats driva in vid konkurs eller utsökning på grund av att den försäkrade konstaterats vara insolvent.

6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa skada vid skadeförsäkring (räddningsplikt)

(FAL 32, 34 och 61 §)

När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående, ska den försäkrade efter förmåga avvärja eller begränsa skadan. Om skadan orsakats av en utomstående, ska den försäkrade vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bevara Tapiolas rätt gentemot skadevällaren. Den försäkrade ska t.ex. försöka utreda skadevällarens identitet. Om skadan framkallats genom en straffbar gärning, ska den försäkrade utan dröjsmål underätta polismyndigheterna därom och i rätten yrka på straff till förövarna, om Tapiolas intresse kräver detta. Den försäkrade ska också i övrigt iaktta Tapiolas föreskrifter för avvärjning och begränsning av skada. Tapiola ersätter skäliga kostnader för uppfyllande av räddningsplikten ovan, även om försäkringsbeloppet därigenom skulle överskridas.

Om den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, har åsidosatt räddningsplikten ovan, kan den ersättning som ska utbetalas till honom sänkas eller vägras. Vid bedömningen om ersättningen ska sänkas eller förvägras beaktas vilken betydelse åsidosättandet haft på skadans uppkomst. Dessutom beaktas den försäkrades uppsåt eller typen av oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Vid ansvarsförsäkring sänks eller vägras inte ersättningen på grund av den försäkrades oaktsamhet.

Om den försäkrade emellertid uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har åsidosatt räddningsplikten eller om den försäkrades bruk av alkohol eller annat rusmedel har varit en bidragande orsak till åsidosättandet, kan ersättningen sänkas eller förvägras.

Om den försäkrade har försummat sin räddningsplikt av grov oaktsamhet eller den försäkrades bruk av alkohol eller annat rusmedel varit en bidragande orsak till försummelsen, betalar försäkringsbolaget dock i samband med ansvarsförsäkring till en skadelidande fysisk person den del av ersättningarna som denne inte har lyckats driva in vid konkurs eller utsökning på grund av att den försäkrade konstaterats vara insolvent.

7 Orsakande av försäkringsfall

Tapiola är fritt från ansvar gentemot en försäkrad som har framkallat försäkringsfallet uppsåtligen (FAL 28 och 30 §).

7.1 Skadeförsäkring

(FAL 30 § och 34 §)

Om den försäkrade har framkallat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller den försäkrades bruk av alkohol eller annat rusmedel varit en bidragande orsak till försäkringsfallet, kan ersättningen sänkas eller förvägras. Vid bedömning av om ersättning ska nedsättas eller vägras beaktas vilken betydelse den försäkrades åtgärder haft på uppkomsten av skadan. Dessutom beaktas den försäkrades uppsåt eller typen av oaktsamhet samt omständigheterna i övrigt.

Ansvarsförsäkring (gäller endast försäkringsavtal som inkluderar ansvarsförsäkring)

Om den försäkrade har framkallat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller den försäkrades bruk av alkohol eller annat rusmedel varit en bidragande orsak till försäkringsfallet, betalar Tapiola dock i samband med ansvarsförsäkring till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har lyckats driva in vid konkurs eller utsökning på grund av att den försäkrade konstaterats vara insolvent.

7.2 Påverkan av alkohol eller annat rusmedel vid motorfordonsförsäkring

Vid bedömning av om ersättning betalas med stöd av motorfordonsförsäkring följs utöver det ovan nämnda det följande:

Har den försäkrade orsakat försäkringsfall vid framförande av fordon i sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller han hade minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft betalas ersättning endast om synnerligt skäl därtill föreligger. Förfarandet är samma om den försäkrade orsakat försäkringsfallet när han framfört fordonet under påverkan av alkohol eller annat rusmedel eller under påverkan av både alkohol och annat rusmedel att den försäkrades förmåga till felfria prestationer varit kännbart nedsatt.

Om den försäkrade orsakat försäkringsfallet när han framfört fordonet under påverkan av alkohol eller annat rusmedel eller under påverkan av både alkohol och annat rusmedel i andra fall än de som avses i stycket ovan kan ersättningen minskas enligt den andel som motsvarar den försäkrades del i skadan.

7.3 Personförsäkring

7.3.1 Försäkringsfall som den försäkrade orsakat (FAL 28 §)

Om den försäkrade orsakat försäkringsfallet av grov oaktsamhet kan Tapiolas ansvar minskas enligt vad som är skäligt med beaktande av omständigheterna.

7.3.2 Försäkringsfall som berättigad till försäkringsersättning orsakat (FAL 29 §)

Om en annan person än den försäkrade med rätt till försäkringsersättning orsakat försäkringsfallet uppsåtligen, är Tapiola fri från ansvar gentemot denna person.

Personen som orsakat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller som inte på grund av sin ålder eller sitt sinnestillstånd kan dömas till straff för brott, kan han få försäkringsersättningen eller en del av ersättningen endast ifall det anses skäligt med beaktande av de omständigheter under vilket försäkringsfallet inträffade.

Om den försäkrade avlidit betalas till övriga ersättningsberättigade den andel av försäkringsersättningen som inte betalas till parten eller parterna som orsakat försäkringsfallet.

8 Identifikation vid skadeförsäkring

(FAL 33 §)

Vad som ovan stadgas om den försäkrade i fråga om framkallande av försäkringsfall, iakttagande av säkerhetsföreskrifter eller räddningsplikt ska på motsvarande sätt tillämpas på den som

- 1) med den försäkrades samtycke är ansvarig för ett försäkrat motordrivet fordon eller släpfordon, fartyg eller luftfartyg;
- 2) tillsammans med den försäkrade äger och nyttjar försäkrad egendom; eller
- 3) bor i gemensamt hushåll med den försäkrade och använder försäkrad egendom tillsammans med honom.

Vad som ovan stadgas om den försäkrade i fråga om iakttagande av säkerhetsföreskrifter ska på motsvarande sätt tillämpas på den som på grund av ett arbets- eller tjänsteförhållande till försäkringstagaren ska sörja för att säkerhetsföreskrifterna iakttas.

9 Otilräknelighet och tvångsläge

9.1 Skadeförsäkring

(FAL 36 §)

Tapiola får inte för att undgå eller begränsa ansvar åberopa punkt 6 och 7, om den försäkrade när han framkallade ett försäkringsfall eller när han åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller räddningsplikten var yngre än 12 år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han inte skulle ha kunnat dömas till straff för brott. Tapiola får inte för att undgå eller begränsa sitt ansvar åberopa punkt 5.2, 6 och 7 i det fall att den försäkrade, när han framkallade ökningen av risken eller försäkringsfallet eller åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller räddningsplikten, handlade i syfte att hindra person- eller egendomsskada under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden kunde försvaras. Vad som i denna punkt sagts om den försäkrade tillämpas även på en i punkt 8 avsedd person som identifieras med den försäkrade.

9.2 Personförsäkring

(FAL 36 §)

Tapiola får inte för att undgå eller begränsa ansvar åberopa punkt 7 ovan om den försäkrade när han framkallade ett försäkringsfall eller när han åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller räddningsplikten var yngre än 12 år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han inte skulle ha kunnat dömas till straff för brott. Tapiola får inte för att undgå eller begränsa sitt ansvar åberopa punkt 5.3 och 7 i det fall att den försäkrade, när han orsakade ökningen av risken eller försäkringsfallet handlade i syfte att hindra skada på person eller egendom, under sådana omständigheter att försummelsen eller åtgärden kan försvaras.

10 Förmånstagarförordnande vid personförsäkring

10.1 Förmånstagare

(FAL 47 §)

Försäkringstagaren har rätt att fastställa den person som i stället för försäkringstagaren eller den försäkrade är berättigad till försäkringsersättningen som utbetalas (förmånstagare). Försäkringstagaren kan ändra eller upphäva förmånstagarförordnandet om försäkringsfallet där förordningen är ämnad att tillämpas inte inträffat.

Om förmånstagarförordnandet är i kraft tillfaller inte försäkringsersättningen vid den försäkrades dödsfall till den försäkrades dödsbo. Försäkringsersättningen tillfaller till den försäkrades dödsbo om förmånstagarförordnande inte föreligger och ersättningen i försäkringsvillkoren inte fastställs att betalas till försäkringstagaren.

10.2 Förmånstagarförordnandets form

(FAL 48 §)

Förmånstagarförordnandet eller upphävande eller ändring av förmånstagarförordnandet är ogiltigt om upphävandet eller ändringen inte skriftligt meddelats till Tapiola.

11 Ersättningsförfarande

11.1 Ersättningssökandens skyldigheter

(FAL 32 §, 69 § och 72 §)

Den som söker ersättning ska ge Tapiola sådana handlingar och uppgifter som behövs för utredning av Tapiolas ansvar. Dessa handlingar och uppgifter är t.ex. sådana varav framgår huruvida ett försäkringsfall har inträffat, hur stor skada som uppstått och till vem ersättning ska utbetalas. Den som söker ersättning är skyldig att på egen bekostnad skaffa de utredningar som vederbörande bäst har tillgång till, dock med beaktande också av Tapiolas möjligheter att skaffa utredning.

Tapiola är inte skyldigt att betala ut ersättning innan bolaget fått utredningarna ovan. Om den som söker ersättning efter ett försäkringsfall svikligen har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar till Tapiola som är av betydelse för utredningen av Tapiolas ansvar kan ersättningen sänkas eller förvägras enligt vad som är skäligt med hänsyn till förhållandena.

Den försäkrade ska enligt sina möjligheter delta i skadeutredningen samt bidra till att utreda den egentliga orsaken till skadan samt skadevällaren. Den försäkrade får inte försvåra skadeutredningen genom att avlägsna sig från skadeplatsen, inta alkohol eller droger efter skadefallet eller på annat sätt försvåra skadeutredningen.

Tapiola ska beredas tillfälle att inspektera skadad egendom innan den repareras eller förstörs.

11.2 Preskription av rätten till ersättning

(FAL 73 §)

Försäkringsersättning ska sökas från Tapiola inom ett år från att den ersättningssökande fått kännedom om försäkringens giltighet, försäkringsfallet och skadepåföljden som försäkringsfallet orsakat. Ersättningsanspråket ska i varje fall framställas inom 10 år från försäkringsfallet eller om försäkringen tecknats för skadeståndsskyldigheten från att skadepåföljden uppstått. Med framställande av ersättningsanspråk jämställs anmälan om försäkringsfallet. Om ersättningsanspråket inte framställs inom tidsfristen ovan förlorar den som söker ersättning sin rätt därtill.

11.3 Tapiolas skyldigheter

(FAL 7 §, 9 §, 68 § och 70 §)

Efter att ett försäkringsfall inträffat ger Tapiola den som söker ersättning, såsom t.ex. den försäkrade, förmånstagare och skadelidande i situationer som avses i punkt 17.4 vid ansvarsförsäkring, uppgifter om försäkringens innehåll och förfarandet vid ansökan om ersättning. Eventuella förhandsuppgifter som den sökande fått om den förestående ersättningen, ersättningsbeloppet eller sättet på vilket ersättning utbetalas inverkar inte på ersättningskyldigheten i enlighet med försäkringsavtalet.

Tapiola utbetalar med anledning av ett försäkringsfall utan dröjsmål, och senast inom 30 dagar efter att bolaget fått de handlingar och uppgifter som behövs för utredning av bolagets ansvar, ersättning enligt försäkringsavtalet eller meddelar att ersättning inte utbetalas. Om ersättningsbeloppet inte är ostridigt, betalar Tapiola emellertid ut den ostridiga delen av ersättningen inom nämnda tid. På försenad ersättning betalar Tapiola dröjsmålsränta enligt räntelagen (633/82).

Tapiola delger också den skadelidande om ett ersättningsbeslut som gäller ansvarsförsäkring.

Tapiola underrättar förmyndarmyndigheten på den omyndiges hemort om till den omyndige betalas annan ersättning än försäkringsersättning för kostnad eller förmögenhetsförlust om den totala ersättningen överstiger 1 000 euro.

11.4 Kvittning av premie och övriga fordringar

Från ersättning kan avdras den försäkrades obetalda förfallna premier samt obetalda förfallna premier för försäkringen på basis av vilken ersättning ansöks samt övriga förfallna ostridiga Tapiolas fordringar i enlighet med de allmänna kvittningsvillkoren.

12 Försäkringsersättning vid skadeförsäkring

12.1 Överförsäkring och berikandeförbud

(FAL 57 §)

Egendom eller ett intresse har överförsäkrats, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde. Tapiola är inte skyldigt att med anledning av ett försäkringsfall som har drabbat överförsäkrad egendom eller ett överförsäkrat intresse betala ut mera i ersättning än vad som behövs för att täcka skadan. Om försäkringsbeloppet dock väsentligen grundar sig på en värdering som har gjorts av Tapiola eller dennes representant ska ersättningen på basis av överförsäkring betalas enligt försäkringsbeloppet, utom i det fall att värderingen påverkats av att försäkringstagaren uppsåtligt har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter.

12.2 Underförsäkring

(FAL 58 §)

Egendom eller ett intresse har underförsäkrats, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt understiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Till följd av försäkringsfall som drabbat underförsäkrad egendom eller underförsäkrat intresse ersätter Tapiola endast en så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens eller intressets värde. Om försäkringsbeloppet dock väsentligen grundar sig på en värdering som har gjorts av Tapiola eller dennes representant, ska ersättning betalas enligt skadebeloppet, dock högst upp till försäkringsbeloppet.

13 Överklagande av Tapiolas beslut

(FAL 8 §)

Försäkringstagaren eller ersättningsökanden kan vidta olika åtgärder för att söka ändring i Tapiolas beslut. Han har rätt att väcka talan mot Tapiola. Före detta kan han be om råd och handledning från Försäkrings- och finansrådgivningen eller begära en beslutsrekommendation från nämnder. Behandling av ett ärende hos nämnder utgör inte hinder för väckande av talan. Däremot kan nämnder inte behandla ett ärende som prövats i rätten eller som är anhängigt.

13.1 Självrättelse

Om försäkringstagaren eller ersättningsökanden misstänker ett fel i Tapiolas ersättningsbeslut eller annat beslut, har han rätt att få närmare information om de omständigheter som lett till beslutet. Tapiola korrigerar sitt beslut, om de nya utredningarna ger anledning därtill.

13.2 Försäkrings- och finansrådgivningen och nämnder som ger beslutsrekommendationer

Om försäkringstagaren eller ersättningsökanden är missnöjd med Tapiolas beslut kan han be om råd och handledning från Försäkrings- och finansrådgivningen. Försäkrings- och finansrådgivningen är ett neutralt organ med uppgift att ge konsumenterna råd i bank-, försäkrings- och värdepappersärenden.

Tapiolas beslut kan även föras till Försäkringsnämnden som fungerar i anslutning till Försäkrings- och finansrådgivningen. Försäkringsnämndens uppgift är att ge beslutsrekommendationer i meningsskiljaktigheter som gäller tolkningen av lagar och försäkringsvillkor samt deras tillämpning på försäkringsrelationen.

Tapiolas beslut kan även föras till konsumentklaganämnden som ger beslutsrekommendationer utgående från konsumentskyddslagstiftningen.

Rådgivningstjänsterna och nämndernas utlåtanden är avgiftsfria.

13.3 Tingsrätt

(FAL 74 §)

Om försäkringstagaren eller ersättningsökanden inte nöjer sig med Tapiolas beslut, kan han väcka talan mot Tapiola. Talan kan väckas antingen vid tingsrätten på sakägarens hemort i Finland eller vid tingsrätten på Tapiolas hemort eller vid tingsrätten på orten där skadan inträffade, om inte annat framgår av internationella avtal som Finland ingått. Talan med anledning av Tapiolas beslut ska väckas inom tre år efter att sakägaren fått skriftligt besked om Tapiolas beslut och denna tidsfrist. Efter att tidsfristen löpt ut går rätten att väcka talan förlorad.

Handläggning vid nämnder avbryter preskriberingen av rätten att väcka talan.

14 Tapiolas regressrätt

14.1 Tapiolas regressrätt mot tredje part

(FAL 75 §)

Den försäkrades rätt till skadeersättning från ersättningskyldig tredje part övergår på Tapiola upp till det ersättningsbelopp som Tapiola betalat. Med stöd av regressrätten kan Tapiola vid personförsäkring endast kräva de kostnader och förluster av förmögenhet som sjukdom eller olycksfall orsakat.

Om skadan har orsakats av tredje part som privatperson, arbetstagare, tjänsteman eller annan person som enligt 3 kap. 1 § i skadeståndslagen jämställs med dessa, uppstår för Tapiola regressrätt hos ifrågavarande person endast om denna orsakat försäkringsfallet uppsåtligt eller av grov oaktsamhet eller om han är ersättningskyldig oberoende av oaktsamhet.

I försäkringar där försäkringsobjektet är ett motorfordon uppstår för Tapiola oberoende av vad som ovan nämnts regressrätt även hos denne som orsakat skadan

1. av oaktamhet vid framförande av fordon som olovligen tagits i bruk
2. när han framfört försäkringsobjektet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller han hade minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft
3. när han framfört försäkringsobjektet under påverkan av alkohol eller annat rusmedel eller under påverkan av både alkohol och annat rusmedel att hans förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt.

14.2 Tapiolas regressrätt hos försäkringstagaren, den försäkrade eller med honom jämställbar person vid skadeförsäkring

(FAL 75 §)

Tapiola har rätt att helt eller delvis återkräva den ersättning som bolaget utbetalat till en försäkrad som avses i punkt 17.1 av en sådan försäkringstagare, försäkrad eller med honom i enlighet med punkt 8 jämställbar person, som har framkallat försäkringsfallet (punkt 7) eller åsidosatt sin skyldighet i enlighet med punkterna nedan:

- 2.2 (upplysningsplikt före försäkringsavtalet ingås)
- 5.2 (upplysningsplikt om ökning av risken)
- 6.1 (skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifterna)
- 6.2 (skyldighet att avvärja och begränsa skada).

Med stöd av sin regressrätt får Tapiola återkräva den ersättning som utbetalas i sin helhet, om Tapiola på de grunder som nämns i punkterna 2.2, 5.2, 6 och 7 skulle vara fritt från ansvar eller vara berättigad att förvägra ersättning. Om ersättningen skulle ha sänkts i enlighet med punkterna ovan får Tapiola återkräva den del av ersättningen som motsvarar sänkningen.

15 Ändring av försäkringsavtalet

15.1 Ändring av avtalsvillkor inom skadeförsäkringen under försäkringsperioden

(FAL 18 §)

Tapiola har rätt att under försäkringsperioden ändra försäkringspremie eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar nya omständigheter om

- 1) försäkringstagaren eller den försäkrade försummat sin i punkt 2.2 avsedda skyldighet att lämna uppgifter; eller
- 2) ändring som avses i punkt 5.2 inträffat under försäkringsperioden i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit till Ta-

piola då försäkringsavtalet ingicks eller som antecknats i försäkringsbrevet.

Efter att ha fått meddelandet om ovannämnda faktorer sänder Tapiola utan obefogat dröjsmål uppgift om hur och från vilken tidpunkt försäkringspremie eller andra avtalsvillkor ändras. I meddelandet anges att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

15.2 Ändring av avtalsvillkor inom personförsäkringen under försäkringsperioden

(FAL 20 §, 27 §)

Tapiola har rätt att under försäkringsperioden ändra premie eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar de verkliga eller de ändrade omständigheterna om

- 1) försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaktamhet, som inte kan anses ringa, försummat sin upplysningsplikt i punkt 2.2 och försäkringsbolaget, om korrekt och fullständig information skulle ha getts, skulle ha beviljat försäkringen endast mot högre premie eller på andra villkor än avtalat; eller
- 2) försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligen vid uppfyllandet av upplysningsplikten i punkt 2.2 och försäkringen trots detta är bindande för Tapiola på grund av förlikning av påföljderna av försummelsen i enlighet med punkt 2.2.2 eller
- 3) ändring som avses i punkt 5.3 skett under försäkringsperioden i de omständigheter som försäkringstagaren eller den försäkrade meddelat Tapiola vid ingåendet av avtalet och om Tapiola, om korrekt information skulle ha getts, skulle ha beviljat försäkringen endast mot högre premie eller på andra villkor i det fall att omständigheten som hänför sig till den försäkrade skulle ha motsvarat ändringen redan när försäkringen beviljades. Efter att ha fått kännedom om en faktor ovan sänder Tapiola till försäkringstagaren utan obefogat dröjsmål ett meddelande om att premien eller villkoren ändras. I meddelandet anges att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

15.3 Ändring av avtalsvillkor vid övergång till ny försäkringsperiod

15.3.1 Anmälningsförfarande

(FAL 19 § och 20 a §)

Tapiola har rätt att vid utgången av försäkringsperioden ändra försäkringsvillkor, -premie samt andra avtalsvillkor om grunden för ändringen ligger i

- ny eller ändrad lagstiftning eller myndighetsbestämmelse
- en oförutsedd ändring i omständigheterna (t.ex. internationell kris, exceptionell naturhändelse, storolycka)

- indexförändring som påverkar försäkringen
- ändring i skadekostnad.

Tapiola har dessutom rätt att göra smärre ändringar i villkoren som inte inverkar på försäkringens centrala innehåll.

Om Tapiola inför ändringar avsedda i punkt 15.3 i försäkringsavtalet ska Tapiola i samband med premiefakturan sända försäkringstagaren ett meddelande om hur premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet anges att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen. Vid skadeförsäkring träder ändringen i kraft från och med ingången av den försäkringsperiod och vid personförsäkring från och med ingången av den premieperiod, eller om premieperioden är kortare än ett år eller den inte har avtalats, från och med ingången av det kalenderår, som först följer efter att det förlöpt en månad från och med det att meddelandet skickades.

15.3.2 Ändringar som förutsätter att försäkringen sägs upp

Om Tapiola ändrar försäkringsvillkor, premier eller andra avtalsvillkor i andra fall än de som nämns i punkt 15.3.1 eller ur försäkringen slopar en kraftigt marknadsförd förmån, ska Tapiola säga upp försäkringen att upphöra vid utgången av försäkringsperioden. Uppsägningen sker skriftligt minst en månad före utgången av försäkringsperioden.

16 Försäkringsavtalet upphör

16.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen

(FAL 12 §)

Försäkringstagaren har rätt att när som helst under försäkringsperioden säga upp försäkringen. Uppsägningen ska ske skriftligt. Uppsägning på annat sätt är ogiltig. Om försäkringstagaren inte fastställt tidpunkt för upphörandet, upphör försäkringen när den skriftliga uppsägningen lämnats in eller sänts till Tapiola.

Uppsägningsrätt föreligger dock inte om den avtalade giltighetstiden för försäkringsavtalet är kortare än 30 dagar.

16.2 Tapiolas rätt att säga upp skadeförsäkringen under försäkringsperioden

(FAL 15 §)

Tapiola har rätt att säga upp försäkringen att upphöra under försäkringsperioden om

- 1) försäkringstagaren eller den försäkrade gett felaktiga eller bristfälliga uppgifter innan försäkringen beviljades och om Tapiola med kändedom om rätta omständigheter inte skulle ha beviljat försäkringen

- 2) förändring som väsentligt ökar risken inträffat under försäkringsperioden och som Tapiola inte kan anses ha beaktat i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit till Tapiola då försäkringsavtalet ingicks eller som antecknats i försäkringsbrevet

- 3) den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet underlåtit att följa säkerhetsföreskrifterna

- 4) den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet orsakat försäkringsfallet eller

- 5) den försäkrade har efter försäkringsfallet i bedrägligt uppsåt gett Tapiola felaktiga eller bristfälliga uppgifter som är av betydelse för fastställandet av Tapiolas ansvar.

16.3 Tapiolas rätt att säga upp personförsäkringen under försäkringsperioden

(FAL 17 §)

Tapiola har rätt att säga upp försäkringen att upphöra under försäkringsperioden om

- 1) försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses ringa, försummat sin upplysningsplikt i punkt 2.2 och Tapiola inte skulle ha beviljat försäkringen om korrekta och fullständiga svar hade erhållits;

- 2) försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligen vid uppfyllandet av upplysningsplikten i punkt 2.2 och försäkringsavtalet trots det är bindande för Tapiola på grundval av den ifrågavarande punkten;

- 3) ändring som avses i punkt 5.3 skett under försäkringsperioden i de omständigheter som försäkringstagaren eller den försäkrade meddelat Tapiola vid ingåendet av avtalet och om Tapiola, om korrekt information skulle ha getts, inte skulle ha beviljat försäkringen i det fall att omständigheten som hänför sig till den försäkrade skulle ha motsvarat ändringen redan när försäkringen beviljades.

- 4) den försäkrade orsakat försäkringsfallet uppsåtligt;

- 5) den försäkrade har efter försäkringsfallet i bedrägligt uppsåt gett Tapiola felaktiga eller bristfälliga uppgifter som är av betydelse för fastställandet av Tapiolas ansvar.

16.4 Uppsägning av gruppformånsförsäkring

(FAL 17 b §)

Om försäkringstagaren för gruppformånsförsäkringen säger upp sig eller sägs upp från medlemskap i gruppen upphör gruppformånsförsäkringen. Tapiola underrättar försäkringstagaren skriftligt om uppsägningsgrunden och -tidpunkten. Försäkringen upphör att gälla tidigast inom en månad från att meddelandet sänts.

16.5 Tapiolas uppsägningsförfarande

(FAL 15 § och 17 §)

Tapiola utför uppsägningen skriftligt utan obefogat dröjsmål efter att ha fått kännedom om den grund som berättigar till uppsägning. Grunden för uppsägningen anges i uppsägningsmeddelandet. Försäkringen upphör att gälla inom en månad från att meddelandet om uppsägningen sänts. Tapiolas rätt att säga upp försäkringen till följd av försummad premiebetalning fastställs i enlighet med punkt 4.2.

16.6 Tapiolas rätt att säga upp försäkringen vid utgången av försäkringsperioden

(FAL 16 §)

Tapiola har rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid utgången av försäkringsperioden. Uppsägningen sker skriftligt minst en månad före utgången av försäkringsperioden.

16.7 Tapiolas rätt att säga upp personförsäkringen vid utgången av premieperioden

(FAL 17 a §)

Tapiola har rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid utgången av premieperioden. Om premieperioden är kortare än ett år eller om premieperiod inte avtalats har försäkringsgivaren på motsvarande sätt rätt att säga upp försäkringen att upphöra endast vid utgången av kalenderåret. Uppsägningen sker skriftligt senast en månad innan premieperioden upphör eller, om premieperiod inte avtalats, senast en månad före kalenderåret upphör. Grunden för uppsägningen anges i meddelandet. Försäkringen sägs dock inte upp på grund av att den försäkrades hälsotillstånd försämrats efter det att försäkringen tecknades eller på grund av att ett försäkringsfall inträffat.

16.8 Byte av ägare vid skadeförsäkring

(FAL 63 §)

Skadeförsäkringsavtalet upphör om den försäkrades egendom till följd av en rättshandling övergår till annan ny ägare än försäkringstagaren själv eller hans dödsbo. Den nya ägaren av egendomen har dock rätt till ersättning om försäkringsfall inträffar inom 14 dagar efter att äganderätten överförts om han inte själv tecknat försäkring för egendomen.

Om till egendomsförsäkringen kopplats andra försäkringar, såsom ansvars-, rättsskydds- eller avbrottsförsäkring, upphör ett sådant försäkringsavtal omedelbart när egendomen överförs till den nya ägaren.

17 Rättigheter för tredje part vid skadeförsäkring

17.1 Övriga försäkrade vilkas egendom täcks av försäkringen

(FAL 62 §)

Utöver vad som i övrigt fastställs om "Försäkrade" i dessa försäkringsvillkor är en egendomsförsäkring i kraft till förmån för ägaren, den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll och den som har panträtt och retentionsrätt i egendomen samt även i övrigt till förmån för den som bär risken för egendomen.

17.2 Den försäkrades ställning vid inträffat försäkringsfall

(FAL 65 §)

För sänkning eller vägran av ersättning åberopar Tapiola försäkringstagarens eller den försäkrades försummelse att lämna uppgifter (punkt 2.2) eller meddela om riskökning (punkt 5.2) gentemot i föregående punkt avsedd försäkrad endast i det fall att försäkrad som avses i punkt 17.1 före försäkringsfallet var medveten om eller borde ha varit medveten om försäkringstagarens eller annan försäkrads förfarande. Varje försäkrad har på grund av försäkringsfall rätt till ersättning. Försäkringstagaren får dock med bindande verkan för den försäkrade underhandla med Tapiola samt lyfta ersättningen utom i det fall att den försäkrade namngetts i avtalet eller han själv meddelat att han bevakar sin rätt eller det är fråga om inteckningshavares rätt till andel av ersättning.

17.3 Preferens vid ersättning

(FAL 66 §)

Om egendomsförsäkringen gäller till förmån för person som har panträtt på egendomen som garanti för fordran, har han, även om fordran inte förfallit, rätt till sin andel av ersättningen före ägaren om ägaren inte reparerat skadan eller ställer garanti för reparationen. Vad som här sagts gäller också till förmån för person som har rätt att innehålla egendom som garanti för förfallen fordran. Ägaren har rätt till sin andel av ersättningen före köpare av egendom på retentionsvillkor. För inteckningshavares rätt till andel av ersättning gäller det som fastställts angående inteckningshavares rätt till försäkringsersättning.

17.4 Skadelidandes rätt till ersättning vid ansvarsförsäkring

(FAL 67 §)

Den skadelidande har vid ansvarsförsäkring rätt att kräva ersättning enligt försäkringsavtalet direkt från Tapiola om den försäkrade försatts i konkurs eller annars är insolvent.

Om ersättningsanspråk tillställs Tapiola, ska Tapiola meddela detta till den försäkrade utan obefogat dröjsmål samt reservera honom rätten att framföra sin redogörelse över försäkringsfallet. Den försäkrade ska också få uppgift om hur ärendet utvecklats. Om Tapiola godkänner den skadelidandes ersättningsanspråk, binder detta inte den försäkrade.

17.5 Den skadelidandes rätt till sökande av ändring vid ansvarsförsäkring

(FAL 68 §)

Den skadelidande har rätt att med anledning av Tapiolas ersättningsbeslut väcka talan mot Tapiola eller hänskjuta ärendet till prövning av Försäkringsnämnden eller konsumenttvistenämnden i enlighet med punkt 13.

Hantering av skadeuppgifter

Tapiola överlåter uppgifter om de anmälda skadefallen till försäkringsbolagens gemensamma skaderegister.

Samtidigt kontrollerar Tapiola vilka skador som har anmälts till andra försäkringsbolag. Tapiola använder uppgifterna i samband med ersättningsprocessen endast för att hindra kriminella gärningar mot försäkringsbolagen.

Tapiola spelar in alla samtal som hänför sig till ersättningsärenden.